

System KZR INiG /10

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 2 z 47

Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu

Opracowano w Instytucie Nafty i Gazu – Państwowym Instytucie Badawczym

System KZR INiG /10

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 3 z 47

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Zakres	4
3. Powołania normatywne	4
4. Definicje	5
5. Opis i wymagania.....	5
5.1. Wymagania wobec audytora	5
5.1.1. Podstawy profesjonalizmu	6
5.1.2. Rzetelna prezentacja.....	10
5.1.3. Niezależność.....	10
5.1.4. Staranność zawodowa	10
5.1.5. Zachowanie poufności.....	11
5.1.6. Zachowanie kompetencji.....	11
5.2 Wymagania dla eksperta technicznego	11
5.3. Recenzent techniczny	12
5.3.1. Recenzent techniczny - kompetencje	13
5.3.2. Recenzent techniczny - zadania	13
5.4. Opis procesu oceny zgodności	13
5.4.1. Rodzaje niezgodności.....	17
6. Wiarygodność i rzetelność danych.....	20
7. Audyt.....	21
7.1. Rolnicy	22
7.2. Naturalne i nienaturalne obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności	23
7.3. Tartaki	26
7.4. Pierwsze punkty zbiórki (FGP)	26
7.5. Podmioty prowadzące działalność w wielu miejscach	30
7.6. Biogazownie, biometanownie	31
7.7. Emisje gazów cieplarnianych.....	32
7.8. Bilans masy	33
7.9. Unijna Baza Danych.....	34
7.10. RFNBO.....	35
7.11. RCF	36
8. Ocena ryzyka.....	36
8.1. Dla krajów Unii europejskiej	37
8.2. Kraje spoza UE.....	38
9. Literatura	43
10. Wykaz załączników.....	44
1. Załącznik 1 – Wzór deklaracji poufności.....	44
2. Załącznik 2 – Lista pytań kontrolnych Załączany osobno	44
11. Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej.....	46

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 4 z 47

1. Wprowadzenie

Artykuł 30 ust. 3 dyrektywy 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413 (dyrektywa RED III) nakłada na podmioty gospodarcze wymóg przedstawiania informacji dotyczących spełnienia Kryteriów Zrównoważonego Rozwoju (KZR) potwierdzonego niezależnym audytem. Audyt weryfikuje, czy systemy stosowane przez podmioty gospodarcze są dokładne, wiarygodne i zabezpieczone przed nadużyciami. Wynika z tego konieczność zapewnienia wysokiego standardu audytu przeprowadzanego przez profesjonalny zespół.

Audytorem są osoby, które posiadają kompetencje do prowadzenia audytów i wiedzę techniczną udokumentowaną dorobkiem zawodowym, wynikami szkoleń z zakresu obejmującego tematykę KZR, zawartą w dyrektywie RED III. Osoby te odbyły szkolenia ze znajomości Systemu Certyfikacji KZR INiG oraz posiadają udokumentowaną znajomość wymagań z zakresu audytowania systemów zarządzania jakością i/lub zarządzania środowiskowego. W uzasadnionych przypadkach zespół audytorów może zostać uzupełniony o eksperta technicznego, który w razie potrzeby będzie działać pod nadzorem audytora.

2. Zakres

W niniejszym dokumencie przedstawiono wymagania dotyczące zasad przeprowadzania procesów oceny zgodności związanych z certyfikacją zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów, zgodnie z systemem certyfikacji KZR INiG. Określono wymagania dotyczące kompetencji audytorów.

3. Powołania normatywne

Powołania normatywne, obejmujące wszystkie aspekty Systemu KZR INiG to poniżej przytoczone dokumenty, które należy czytać łącznie.

System KZR INiG /1/ Opis kryteriów zrównoważonego rozwoju Systemu INiG – zasady ogólne

System KZR INiG /2/ Definicje

System KZR INiG /3/ Powiązanie z ustawodawstwem krajowym

System KZR INiG /4/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – tereny zasobne w pierwiastek węgiel

System KZR INiG /5/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna

System KZR INiG /6/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – wymogi i normy w dziedzinie rolnictwa i ochrony środowiska

System KZR INiG /7/ Wytyczne w zakresie sposobu prowadzenia systemu bilansu masy

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 5 z 47

System KZR INiG /8/ Wytyczne w zakresie sposobu wyznaczania jednostkowych wartości emisji GHG dla biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów w cyklu życia

System KZR INiG /9/ Wymagania dla jednostek certyfikujących

System KZR INiG /10/ Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu

System KZR INiG /11/ Biomasa leśna

System KZR INiG /12/ Paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego i paliwa węglowe pochodzące z recyklingu

oraz

EN ISO 19011:2012 Wytyczne dotyczące audytowania systemów zarządzania

EN ISO/IEC 17065 Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi

4. Definicje

System KZR INiG /2/ Definicje

5. Opis i wymagania

5.1. Wymagania wobec audytora

Zgodnie z wymaganiami systemu KZR INiG należy zapewnić prowadzenie audytów według wytycznych Systemu oraz że osoby wyznaczone do przeprowadzenia audytów posiadają właściwe kompetencje.

W celu potwierdzenia spełnienia wymagań Systemu KZR INiG w zakresie oceny zrównoważonego rozwoju biopaliw/biomasy/paliw z biomasy/biopłynów, kierownik jednostki certyfikującej wyznacza audytorów, którzy:

- ✓ są **spoza systemu**: audytor nie może świadczyć pracy na rzecz certyfikowanego podmiotu; Możliwym wyjątkiem jest audyt wg art. 29(3), punkty (a), (b), (d) i (e), art. 29(4), punkt (a), art. 29(5), art. 29(6), punkt (a) i art. 29(7), punkt (a) dyrektywy RED III, w którym to przypadku, audyt pierwszej lub drugiej strony może być stosowany do punktu pierwszego zbiórki (FGP);
- ✓ są **niezależni**: audytorzy nie mogą być zaangażowani w działalność podlegającą ocenie oraz muszą być wolni od konfliktu interesów;
- ✓ posiadają **kwalifikacje ogólne**: jednostka certyfikująca musi posiadać ogólne kwalifikacje w zakresie przeprowadzania audytu; oraz

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 6 z 47

- ✓ posiadają **odpowiednie kwalifikacje szczególne**: audytorzy muszą posiadać kwalifikacje konieczne do przeprowadzenia oceny przedstawionych lub wymaganych dowodów z uwzględnieniem kryteriów systemu.

Audytorzy zobowiązani są do złożenia deklaracji poufności.

5.1.1. Podstawy profesjonalizmu

Audytorzy winni wykazać się kompetencjami w obszarze, w którym przeprowadzają weryfikację. Audytorzy są wyznaczani do weryfikacji określonego obszaru certyfikacji (np. weryfikacja FGP, emisji GHG itp.).

Zgodnie z wymogami Systemu KZR INiG, **zespół audytorów** musi posiadać odpowiednie kwalifikacje.

Każdy audytor powinien wykazać się co najmniej:

- posiadać **3-letnie** doświadczenie zawodowe, w tym co najmniej 2 lata w pracy związanej z audytowaniem systemów zarządzania jakością i/lub środowiskiem;
- ukończyć kurs szkoleniowy (**40 godzin**) w zakresie audytu systemów zarządzania, zgodnie z normą ISO 19011 lub równoważną, przeprowadzony przez jednostkę szkoleniową, która wydaje certyfikaty po ukończeniu kursu;
- przeprowadzać audyty zgodnie z wymaganiami normy ISO 19011;
- udokumentować jako audytor **udział** w co najmniej certyfikacji i/lub nadzorze **10 audytów**, trwających łącznie **15 dni** zgodnie z normą ISO, CEN, dobrowolnym systemem uznanym przez Komisję Europejską, rozporządzeniami UE lub podobnymi;
- posiadać wiedzę z zakresu wymagań Systemu KZR INiG
- Pomyślnie przejść szkolenie w zakresie wymogów Systemu KZR INiG (pozytywny wynik egzaminu);

W celu utrzymania powołania audytor musi przeprowadzić co najmniej jeden audyt KZR INiG w roku. W przeciwnym razie audytor zostaje zawieszony. Ponowne powołanie może nastąpić, jeśli audytor zaliczy szkolenie podstawowe KZR INiG z wynikiem pozytywnym z egzaminu oraz przejdzie ocenę zgodnie z wewnętrznymi zasadami CB. Należy pamiętać, że wszystkie aktualne wymagania kompetencyjne dla audytora muszą być spełnione.

Poza powyższymi kryteriami, w przypadku procesu certyfikacji obejmującego konkretny zakres, audytorzy muszą spełniać dodatkowe wymagania. Audytorzy, którzy nie spełniają poniższych kryteriów, ale zamierzają zdobyć odpowiednie kwalifikacje, muszą uczestniczyć w minimum 5 audytach (30 godzin) jako audytorzy-trenujący i przejść ocenę podczas audytu obserwowanego.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 7 z 47

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytoczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 8 z 47

Kwalifikacje	Wymogi
Weryfikacja emisji GHG (wszystkie ścieżki certyfikacji w tym emisje gazów cieplarnianych z przetworzonych paliw węglowych i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego)	- Co najmniej 2-letnie doświadczenie w zakresie oceny cyklu życia paliw oraz konkretne doświadczenie w zakresie audytu obliczeń emisji gazów cieplarnianych zgodnie z metodyką określoną w załącznikach V i VI do dyrektywy (UE) 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413, które jest istotne dla rodzaju audytów przeprowadzanych przez danego audytora. W zależności od konkretnego zakresu audytu doświadczenie to powinno być uzupełnione doświadczeniem w rolnictwie, agromonii, ekologii, leśnictwie, naukach przyrodniczych, hodowli lasu, inżynierii, zarządzaniu energią lub w dziedzinie pokrewnej. W przypadku, gdy zakres audytu obejmuje weryfikację poziomu węgla organicznego w glebie, w celu zastosowania kredytu z tytułu ograniczenia emisji w odniesieniu do akumulacji węgla w glebie, wymagana jest również wiedza techniczna w zakresie gleboznawstwa; - Zawsze w przypadku istotnej zmiany metodyki obliczania emisji GHG należy przejść szkolenie przypominające. KZR INiG informuje o istotnej zmianie i konieczności przejścia szkolenia przypominającego. - Wymagane jest stosowne doświadczenie w zależności od typu audytów przeprowadzanych przez danego audytora.
Weryfikacja emisji GHG paliw węglowych pochodzących z recyklingu i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego	Warsztat (co najmniej 6 godzin) dotyczący emisji GHG, obejmujący metodykę obliczania zgodnie z wymaganiami dla RFNBO/RCF, przeprowadzony w ramach systemu dobrowolnego uznanego przez Komisję Europejską w tym zakresie.
RFNBO	Dokumenty potwierdzające znajomość rozporządzenia (UE) 2019/943 w kontekście określania obszarów rynkowych (szkolenia, do-

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytoczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 9 z 47

	świadczenie zawodowe). Jednakże samokształcenie nie jest akceptowane. • Dokumenty potwierdzające znajomość rodzajów umów PPA (szkolenia, doświadczenie zawodowe). Jednakże samokształcenie nie jest akceptowane.
RCF	• Znajomość systemu EU ETS potwierdzona doświadczeniem w audytowaniu zgodnie z EN ISO 14065:2013-07 / EN ISO IEC 17029:2020-04 lub szkoleniem (samokształcenie nie jest akceptowane) oraz • Co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego w przemyśle lub • Co najmniej 15 audytów jako audytor wiodący przeprowadzonych w zakładach przetwórczych
Punkt zbiórki odpadów rolniczych/pozostałości	• Wykształcenie rolnicze lub minimum dwa lata doświadczenia w weryfikacji rolników wg RED lub RED II lub RED III.
Punkt zbiórki odpadów/pozostałości	• Minimum 5 audytów weryfikacji jednostek przetwórczych jako audytor wiodący.
Punkt zbiórki biomasy leśnej	• Wykształcenie leśnicze lub • Uprawnienia brakarskie (szkolenie sześciodniowe) lub • Doświadczenie z minimum dziesięciu audytów leśnych zgodności z międzynarodowymi systemami lub oficjalnie zatwierdzonymi systemami krajowymi.
Kryteria użytkowania gruntów:	• Doświadczenie w rolnictwie, agronomii, ekologii, naukach przyrodniczych, leśnictwie, hodowli lasu lub podobnych dziedzinach w tym konkretne umiejętności techniczne potrzebne do weryfikacji zgodności z kryteriami dotyczącymi obszarów trawiastych o wysokiej bioróżnorodności i lasów o wysokiej bioróżnorodności. UWAGA System KZR INiG zabrania wszelkich

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 10 z 47

	przekształceń obszarów trawiastych, dlatego też KZR INiG nie określa dodatkowych wymogów w zakresie audytów takich obszarów.
Poziomy węgla organicznego w glebie dla celów stosowania redukcji emisji z tytułu akumulacji węgla w glebie (e_{sca})	Wykształcenie rolnicze oraz konkretna wiedza z zakresu gospodarki glebą.
Audyt grupowy	Minimum 10 audytów grupowych. Audyt grupowy oznacza audyt jednej organizacji, obejmujący podmioty zewnętrzne, w ramach którego pobierana jest próba tych podmiotów zewnętrznych.

Jednostka certyfikująca, w oparciu o kwalifikacje audytora, wyznacza audytora(-ów) do weryfikacji konkretnych zakresów certyfikacji.

Zespół audytorów posiada kompetencje, doświadczenie oraz ogólne i specyficzne umiejętności niezbędne do przeprowadzenia audytu z uwzględnieniem jego zakresu. Jeśli dostępny jest tylko jeden audytor, powinien on wykazywać kompetencje do realizacji obowiązków kierownika zespołu audytowego dla danego audytu. Jednostka certyfikująca powinna również zapewnić podjęcie decyzji w zakresie certyfikacji przez recenzenta technicznego, który nie był częścią zespołu audytowego.

5.1.2. Rzetelna prezentacja

Osoby prowadzące audyt są zobowiązane do przeprowadzenia czynności audytowych dokładnie i zgodnie ze stanem faktycznym. Rezultatem działań audytowych są zwięzłe i jednoznaczne ustalenia z audytu, wnioski z audytu oraz raporty z audytu. Dowody potwierdzające spełnienie kryteriów KZR INiG przez firmę należy załączyć do dokumentacji audytowej.

5.1.3. Niezależność

Audytorzy muszą być niezależni od działalności objętej audytem, a także wolni od konfliktu interesów. W trakcie całego procesu audytu audytorzy muszą zachować obiektywizm.

5.1.4. Staranność zawodowa

Odpowiednio do wykonywanych zadań oraz zapewnienia zaufania podmiotów poddawanych ocenie, audytorzy podczas przeprowadzania audytu muszą wykazywać staranność, sumienność oraz obowiązkowość.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 11 z 47

5.1.5. Zachowanie poufności

Jednostka certyfikująca zobowiązuje wyznaczanego audytora lub zespół audytorów do przestrzegania zasad ochrony danych osobowych oraz zachowania poufności i tajemnicy handlowej przedsiębiorstwa (nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne lub organizacyjne przedsiębiorstwa, lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności).

Każdy z audytorów jest zobowiązany do podpisania „Deklaracji poufności”, której wzór stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.

5.1.6. Zachowanie kompetencji

System KZR INiG przywiązuje szczególną wagę do nadzorowania kompetencji audytorów. Z tego powodu każda jednostka certyfikująca zobowiązana jest do wprowadzenia procedur(y) nadzoru kompetencji personelu zaangażowanego w proces certyfikacji KZR INiG (nie tylko audytorów). Sprawa ta jest przedmiotem audytów kontrolnych przeprowadzanych przez KZR INiG w jednostkach certyfikujących zgodnie z zasadami kontroli wewnętrznej (patrz System KZR INiG/9, punkt 5.3).

Przed wyznaczeniem przez KZR INiG, audytorzy zobowiązani są wziąć udział w szkoleniach organizowanych przez KZR INiG i zdać egzamin końcowy. Dodatkowo KZR INiG organizuje co najmniej raz na rok kurs szkoleniowy dla audytorów w celu wymiany doświadczeń i doskonalenia procesu audytowania, w którym udział zobowiązane są wziąć wszystkie jednostki certyfikujące. Szkolenie to zawsze zawiera wskazówki dla jednostek certyfikujących i audytorów, zgodnie z potrzebami, w zakresie aspektów istotnych dla procesu certyfikacji. Wskazówki te mogą obejmować, np. aktualizacje ram prawnych lub stosowne ustalenia w trakcie monitorowania wewnętrznego. Informacje uzyskane podczas tego kursu należy przekazać osobom zaangażowanym w proces audytowania KZR INiG (nie tylko audytorom). Dodatkowo, audytorzy powinni corocznie podchodzić do szkoleń przypominających, zapewniających utrzymanie kompetencji zawodowych audytorów. Może to być coroczny kurs organizowany przez KZR INiG lub jednostkę certyfikującą (JC). Kurs organizowany przez JC powinien odzwierciedlać kurs KZR INiG i zawierać wszystkie materiały szkoleniowe KZR INiG. Szkolenia takie podlegają weryfikacji w trakcie audytów JC przeprowadzanych przez KZR INiG (patrz wymogi w zakresie monitorowania wewnętrznego).

5.2 Wymagania dla eksperta technicznego

W razie potrzeby zespół może zawierać **eksperta technicznego** z konkretnej branży. Ekspert musi posiadać konkretną wiedzę, w tym między innymi w zakresie:

- pochodzenia danych, np. mapy, dane GPS, dane GIS, zdjęcia satelitarne;

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 12 z 47

- gleboznawstwa w zakresie wyznaczania/określenia torfowisk oraz dokonywania oceny obszarów zdegradowanych;
- wiedzy biologicznej i ekologicznej, np. w obszarze gatunków charakterystycznych i typów siedlisk (np. rodzaje użytków zielonych, tereny podmokłe), rodzimych gatunków drzew;
- procesów związanych z emisją gazów cieplarnianych oraz źródłem ich powstawania w każdym badanym obszarze (zakład, przedsiębiorstwo pośredniczące, gospodarstwo rolne, itp.);
- gromadzenia oraz przetwarzania danych źródłowych, technik pomiarowych i metod obliczeniowych, metod obliczeniowych związanych z procesem emisji gazów cieplarnianych (*System KZR INiG /8/ Wytyczne w zakresie sposobu wyznaczania jednostkowych wartości emisji GHG dla biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów w cyklu życia*);
- oceny wiarygodności parametrów (oczekiwane plony/zbiory w warunkach zależnych od klimatu i sposobu zarządzania, spodziewany przepływ masy dla poszczególnych procesów produkcyjnych, itd.);
- znajomości obowiązujących ustaw, przepisów oraz innych wymagań w zakresie wyznaczonych celów związanych z ochroną przyrody, służących ochronie obszarów w krajach, które obejmuje zakres Systemu KZR INiG (*System KZR INiG /6/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – wymogi i normy w dziedzinie rolnictwa i ochrony środowiska*). Wiedza i znajomość w tym zakresie powinna dotyczyć:
 - miejscowych, regionalnych oraz krajowych ustaw, rozporządzeń i przepisów,
 - umów oraz porozumień,
 - kwalifikacji oraz doświadczenia w przeprowadzaniu kontroli w zakresie systemu bilansu masy oraz prowadzenia kontroli na poszczególnych etapach łańcucha dostaw (w tym bilans emisji gazów cieplarnianych).
 - wiedzy i doświadczenia w obszarze gazu ziemnego, w szczególności w kontekście systemu przesyłu gazu, skraplania/regazyfikacji.

Obowiązkiem eksperta jest dostarczenie profesjonalnej wiedzy na dany temat, a nie ocena zgodności z wymaganiami KZR INiG.

5.3. Recenzent techniczny

Jednostka certyfikująca jest zobowiązana do wyznaczenia recenzenta technicznego. Recenzent techniczny jest funkcją, która może być różnie nazywana zgodnie z wewnętrznymi

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 13 z 47

procedurami jednostek certyfikujących. Jednostka certyfikująca powinna jednak zapewnić co najmniej, że recenzent:

- ✓ nie jest częścią zespołu przeprowadzającego audyt,
- ✓ posiada kompetencje do przeprowadzania weryfikacji,
- ✓ jest wolny od konfliktu interesów.

Jeśli walidacja audytu jest podzielona na dwa lub więcej etapów (np. weryfikacja formalna, weryfikacja merytoryczna itp.), wymagania dotyczące recenzenta technicznego mają zastosowanie do etapu weryfikacji merytorycznej. Zadania recenzenta technicznego mogą być wykonywane przez jedną osobę lub przez zespół. W tym drugim przypadku jednostka certyfikująca jest zobowiązana do określenia szczegółowego zakresu obowiązków dla każdego członka zespołu. Weryfikacja merytoryczna i podejmowanie decyzji powinny być wykonywane przez osobę spełniającą wymagania określone w punkcie 5.3.1.

5.3.1. Recenzent techniczny - kompetencje

Recenzent techniczny powinien spełniać następujące wymagania:

- ✓ co najmniej roczne doświadczenie zawodowe w obszarze certyfikacji (np. praca w jednostce certyfikującej zajmującej się procesami certyfikacji, osoba odpowiedzialna za certyfikowany system zarządzania w firmie);
- ✓ kurs podstawowy KZR INiG z pozytywnym wynikiem egzaminu.

Recenzent techniczny jest zobowiązany do utrzymywania swoich kompetencji. W związku z tym jest on zobowiązany do uczestnictwa w szkoleniu KZR INiG (innym niż kurs podstawowy) co najmniej raz w roku. Szkolenie musi być przeprowadzone przez KZR INiG lub przez jednostkę certyfikującą. Recenzent techniczny zobowiązany jest uczestniczyć w audycie KZR INiG co najmniej raz w roku. Może to być w charakterze audytora lub obserwatora.

5.3.2. Recenzent techniczny - zadania

Osoba dokonująca przeglądu technicznego jest odpowiedzialna za zatwierdzanie wyników audytów.

5.4. Opis procesu oceny zgodności

Głównym zadaniem procesu oceny zgodności jest sprawdzenie zgodności działań w zakresie realizacji wymagań Systemu KZR INiG oraz określenie efektywności i skuteczności jego funkcjonowania.

Podmioty gospodarcze podlegają audytowi przed uzyskaniem pozwolenia na udział w systemie. Pierwszy audyt nowego uczestnika systemu jest zawsze w siedzibie. Pierwsza certyfikacja oznacza pierwszą certyfikację wg KZR INiG, natomiast zmiana JC podlega zasadom ponownej certyfikacji. Podobnie, certyfikacja po przerwie to również certyfikacja ponowna.

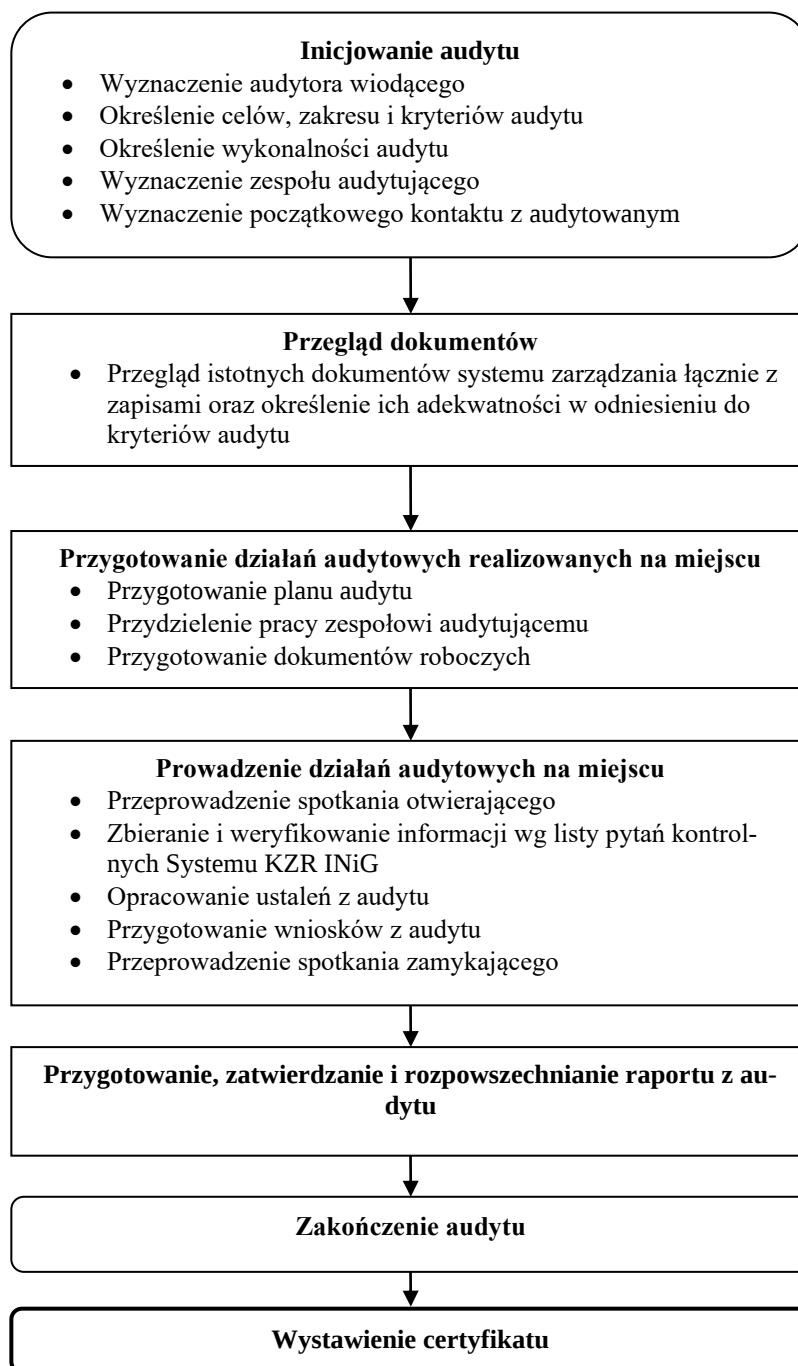
	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 14 z 47

Jednostka certyfikująca powinna wdrożyć proces doboru i wyznaczania zespołu audytowego, zgodnie z ISO 19011, z uwzględnieniem kompetencji wymaganych do osiągnięcia celów audytu. Zespół audytowy i proces podejmowania decyzji audytowych powinny być zgodne z normą ISO 19011.

Rysunek 1 pokazuje schemat typowego audytu.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 15 z 47

Rysunek 1 – Schemat prowadzenia audytu

Uwaga

Poza wytycznymi ogólnymi, JC powinna również uwzględniać następujące kwestie:

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 16 z 47

- JC wskazuje działania podejmowane przez podmiot gospodarczy, które są istotne pod kątem kryteriów systemu;
- JC wskazuje odpowiednie systemy podmiotu gospodarczego i jego ogólną organizację, w odniesieniu do kryteriów systemu oraz kontroli skutecznego wdrożenia odpowiednich systemów kontroli;
- plan audytu jest zgodny z analizą ryzyka oraz zakresem i złożonością działań podmiotu gospodarczego. Określa on metody próbkowania w odniesieniu do działalności takiego podmiotu;
- audytor analizuje ryzyka, które mogą prowadzić do powstania istotnych nieprawidłowości, w oparciu o wiedzę zawodową audytora i informacje przekazane przez podmiot gospodarczy. Analiza ta uwzględnia ogólny profil ryzyka działalności, w zależności od poziomu ryzyka podmiotu gospodarczego i łańcucha dostaw, przede wszystkim na etapach bezpośrednio poprzedzających i następujących po nim, na przykład w przypadku podmiotów gospodarczych, które mają do czynienia z materiałami wymienionymi w załączniku IX do dyrektywy 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413. Intensywność lub zakres audytu, lub oba te elementy, dostosowuje się do poziomu zidentyfikowanego ogólnego ryzyka, również w oparciu o kontrole wiarygodności zdolności produkcyjnej zakładu i zadeklarowanych ilości wyprodukowanych paliw; plan weryfikacji, który odpowiada analizie ryzyka oraz zakresowi i złożoności działalności podmiotu gospodarczego i który określa metody pobierania próbek, które mają być stosowane w odniesieniu do działalności tego podmiotu;
- audytor realizuje plan audytu zbierając dowody zgodnie z określonymi metodami próbkowania oraz wszelkie istotne dowody dodatkowe, na których oparte będą wnioski weryfikatora;
- audytor może wnioskować do podmiotu o udostępnienie wszelkich brakujących elementów ścieżek audytu, wyjaśnienie odchyleń lub zrewidowanie twierdzeń lub obliczeń, przed przygotowaniem ostatecznego wniosku z weryfikacji;
- przed ponowną certyfikacją podmiotu gospodarczego, u którego uprzednio stwierdzono poważną niezgodność lub jakikolwiek inny aspekt obowiązkowych kryteriów zrównoważonego rozwoju, audytor powinien ocenić stopień takiej niezgodności lub podać to do wiadomości systemu dobrowolnego wg którego podmiot przechodzi proces ponownej certyfikacji. Wymóg ten dotyczy wszelkich innych systemów dobrowolnych, których uczestnikiem jest podmiot gospodarczy;
- audytor weryfikuje dokładność danych zarejestrowanych przez podmioty gospodarcze lub ich przedstawicieli w Unijnej Bazie Danych.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 17 z 47

5.4.1. Rodzaje niezgodności

Niezgodności zawsze ocenia się z punktu widzenia ryzyka sprzedania materiałów niespełniających KZR jako spełniających KZR. Niezgodności zidentyfikowane podczas audytu są klasyfikowane jako krytyczne, poważne i drobne.

Podmioty gospodarcze nie mogą składać oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju w okresie zawieszenia.

Zawieszone podmioty nie mogą dołączać do innego systemu dobrowolnego do momentu zniesienia okresu zawieszenia. KZR INiG nie akceptuje podmiotów gospodarczych, których certyfikat został zawieszony przez inny system dobrowolny, do momentu rozwiązania wszystkich kwestii będących podstawą zawieszenia.

Niezgodności krytyczne

Niezgodności krytyczne obejmują celowe naruszenie norm systemu dobrowolnego, jak oszustwo, nieodwracalna niezgodność lub niezgodność zagrażająca integralności programu dobrowolnego

Niezgodności krytyczne obejmują między innymi następujące przypadki:

- (a) niezgodność z obowiązkowym wymogiem dyrektywy (UE) 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413, takim jak przekształcenie gruntów, które narusza art. 29 ust. 3, 4 i 5 tej dyrektywy;
- (b) nieuczciwe wystawienie dowodu zrównoważonego rozwoju lub deklaracji własnej, na przykład celowe powielenie dowodu zrównoważonego rozwoju w celu uzyskania korzyści finansowych;
- (c) umyślne wprowadzanie w błąd w opisie surowców, fałszowanie wartości gazów cieplarnianych lub danych wejściowych, a także umyślne wytwarzanie odpadów lub pozostałości, na przykład umyślna modyfikacja procesu produkcyjnego w celu wytworzenia dodatkowych pozostałości lub umyślne zanieczyszczenie materiału z zamiarem zaklasyfikowania go jako odpadu.

Podmiotom gospodarczym ubiegającym się o certyfikację nie wydaje się certyfikatu. W przypadku audytów w nadzorze lub ponownej certyfikacji, niezgodności krytyczne prowadzą do natychmiastowego odebrania certyfikatu. Podmioty gospodarcze mogą ponownie ubiegać się o certyfikację po upływie 2 lat od daty utraty ważności certyfikatu. Dotyczy to również niezgodności krytycznych wykrytych w ramach innych, dobrowolnych systemów.

Jednostka certyfikująca powinna natychmiast poinformować Administratora Systemu KZR INiG o przypadku niezgodności krytycznych. Zależnie od stopnia niezgodności, KZR INiG może narzucić odpowiednie zalecenia (np. żądanie dodatkowych dokumentów lub uczestnictwo audytora KZR INiG w audycie itp.).

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 18 z 47

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 19 z 47

Niezgodności poważne

Grupa ta obejmuje brak spełnienia obowiązkowych wymagań Dyrektywy (UE) 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413, jeśli niezgodność jest w formie potencjalnie odwracalnych, powtarzających się i systemowych problemów lub aspektów, które pojedynczo, lub w połączeniu z innymi niezgodnościami, mogą skutkować zasadniczymi awariami systemu.

Poważne niezgodności obejmują, ale nie ograniczają się do następujących:

- (a) systematyczne problemy z bilansem masy lub zgłoszonymi danymi GHG, na przykład nieprawidłowa dokumentacja jest identyfikowana w ponad 10% wniosków zawartych w reprezentatywnej próbie;
- (b) pominięcie przez podmiot gospodarczy deklaracji uczestnictwa w innych dobrowolnych systemach w trakcie procesu certyfikacji;
- (c) niedostarczenie audytorom istotnych informacji, na przykład danych dotyczących bilansu masy i sprawozdań z audytu.

W przypadku poważnych niezgodności podmiotom gospodarczym ubiegającym się o certyfikację nie wydaje się certyfikatu. W przypadku stwierdzenia poważnych niezgodności, jednostka certyfikująca jest zobowiązana do niezwłocznego poinformowania Administratora Systemu KZR INiG. Poważne niezgodności stwierdzone podczas audytów w ramach nadzoru lub ponownej certyfikacji, lub w ramach kontroli wewnętrznej systemu dobrowolnego lub procesu składania skarg, prowadzą do natychmiastowego zawieszenia certyfikatu podmiotu gospodarczego. Jeśli podmiot gospodarczy nie usunie poważnych niezgodności w ciągu 90 dni od powiadomienia, certyfikat zostanie cofnięty, a niezgodność będzie traktowana jako niezgodność krytyczna.

Niezgodności drobne

obejmuje aspekty, które skutkują ograniczonym wpływem, odosobnionymi lub tymczasowymi przerwami, są niesystematyczne i nie skutkują zasadniczym błędem w przypadku braku skorygowania.

Audytor główny decyduje o terminie skorygowania niezgodności, który jednak nie może przekraczać 90 dni. Okres ten może zostać przedłużony po uzyskaniu zgody KZR INiG, jednak nie dłużej niż do 12 miesięcy od ich zgłoszenia i daty kolejnego audytu nadzoru lub recertyfikacyjnego. Brak dotrzymania terminu skutkuje odmową wydania certyfikatu. Dowody usunięcia niezgodności należy przesłać do auditora wiodącego. Jeśli podmiot gospodarczy chce zmienić jednostkę certyfikującą, wszystkie niezgodności muszą zostać zamknięte. W przeciwnym razie audyt nie może zostać przeprowadzony. Jeśli poprzednia jednostka certyfikująca nie jest już akredytowana przez KZR INiG, dowody należy przesłać do biura KZR INiG, a KZR INiG podejmuje decyzję o dalszych działaniach.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 20 z 47

Certyfikat może zostać wydany po zatwierdzeniu korekty i działań korygujących. przez audytora wiodącego.

Przykład: pominięcie parametru w obliczeniach danych GHG, który nie ma istotnego wpływu na zgłaszaną intensywność emisji GHG.

W uzasadnionych przypadkach, główny audytor może podjąć decyzję o audycie w nadzorze.

Niezgodności na etapie FGP

Krytyczne lub poważne niezgodności miejsc pochodzenia (członków FGP) zidentyfikowane podczas audytu są oceniane zgodnie z zasadami określonymi powyżej i są traktowane jako niezgodności FGP. Jeśli krytyczna lub poważna niezgodność zostanie zidentyfikowana w całej początkowej próbie grupy, audytowi poddawana jest również dodatkowa próba członków grupy o tej samej wielkości. Niezgodności systemowe większości członków grupy (miejsc pochodzenia) w całej próbie prowadzą do zawieszenia lub cofnięcia certyfikatu dla całej grupy, w zależności od przypadku.

6. Wiarygodność i rzetelność danych

Do wykazania spełnienia wymagań Systemu, o których mowa w dyrektywie RED III, konieczne jest przedstawienie wiarygodnych i rzetelnych danych. W zależności od zakresu audytu, zakres weryfikowanych danych jest różny. Szczegółowy opis zarówno wymagań co do źródła danych, ich typów jak i sposobów weryfikacji, w zależności od audytowanego obszaru, znajduje się w następujących dokumentach:

System KZR INiG/	Nr dokumentu	Nazwa dokumentu
System KZR INiG/	4	<i>/Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – tereny zasobne w pierwiastek węgiel</i>
System KZR INiG/	5	<i>/Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna</i>
System KZR INiG/	6	<i>/Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – wymogi i normy w dziedzinie rolnictwa i ochrony środowiska</i>
System KZR INiG/	7	<i>/Wytyczne w zakresie sposobu prowadzenia systemu bilansu masy</i>
System KZR INiG/	8	<i>Wytyczne w zakresie sposobu wyznaczania jednostkowych wartości emisji GHG dla biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów w cyklu życia</i>

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 21 z 47

System KZR INiG/	11	/Biomasa leśna
------------------	----	----------------

Audytowane podmioty gospodarcze zobowiązane są podać nazwy wszystkich systemów, w których uczestniczą i udostępnić audytorowi/audytorom wszystkie odpowiednie informacje, w tym dane bilansu masy, raporty z audytów, itp. Nieprzedstawienie takich informacji traktowane jest jako poważna niezgodność. Uczestnicy Systemu zobowiązani są natychmiast informować KZR INiG o cofnięciu certyfikatu zrównoważonej produkcji wydanego przez inny, dobrowolny system. KZR INiG będzie oceniał każdy przypadek indywidualnie i zdecyduje, jakie działania należy podjąć. Zalecenia przekazywane są jednostce certyfikującej (jeśli dotyczy) i używane są jako dane wejściowe do analizy ryzyka.

Audytor zobowiązany jest zweryfikować całość bilansu masy, nawet jeśli prowadzony jest on według więcej niż jednego systemu dobrowolnego.

7. Audyt

KZR INiG wymaga, aby podmioty gospodarcze pomyślnie przeszły audyt wstępny przed dopuszczeniem ich do uczestnictwa w systemie. Wstępny audyt nowego uczestnika KZR INiG lub ponowna certyfikacja istniejącego uczestnika zawsze odbywa się na miejscu i zapewnia co najmniej rozsądną pewność co do skuteczności jego wewnętrznych procesów. Pojęcia "rozsądny poziom pewności w okolicznościach zlecenia" i "ograniczony poziom pewności w okolicznościach zlecenia" mają na celu rozróżnienie pomiędzy dwoma rodzajami weryfikacji, które audytor może przeprowadzić. Celem zlecenia o rozsądnej pewności jest redukcja ryzyka związanego z działaniami weryfikującymi do akceptowalnie niskiego poziomu w okolicznościach zlecenia, co stanowi podstawę do pozytywnej formy wyrażenia wniosków audytora. Celem zlecenia o ograniczonym zakresie weryfikacji jest zmniejszenie ryzyka związanego ze zleceniem poświadczania do poziomu, który jest akceptowalny w okolicznościach zlecenia, ale gdy ryzyko to jest większe niż w przypadku zlecenia o wystarczającej pewności, jako podstawa do negatywnej formy wyrażenia wniosku audytora.

W zależności od analizy ryzyka podmiotu gospodarczego, prawdziwość jego oświadczeń można poddać ograniczonemu poziomowi ufności. Na podstawie wyników audytu wstępnego te podmioty gospodarcze, które uznane zostaną za podmioty o niskim ryzyku można poddać dalszym audytom o ograniczonej ufności. Decyzja w zakresie certyfikacji podejmowana jest przez recenzenta technicznego, który nie stanowi części zespołu audytującego. W trakcie przygotowywania wstępnego audytu na miejscu oraz dalszych audytów w nadzorze i recertyfikacyjnych, audytor powinien przeprowadzić odpowiednią analizę profilu ryzyka ogólnego podmiotów gospodarczych. W oparciu o wiedzę zawodową audytora oraz informacje przekazane przez podmiot gospodarczy, analiza ta powinna uwzględniać nie tylko poziom ryzyka konkretnego podmiotu, ale także łańcucha dostaw (np. w przypadku podmiotów gospodarczych zajmujących się materiałami wymienionymi w Załączniku IX do Dyrektywy (UE) 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413). Intensywność audytu,

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 22 z 47

jego zakres lub obie te wartości należy dostosować do poziomu określonego ryzyka ogólnego, aby zapewnić odpowiedni poziom zaufania do prawdziwości informacji dostarczanych przez podmioty gospodarcze, ze zmniejszeniem ryzyka wystąpienia istotnych nieprawidłowości.

7.1. Rolnicy

Audyt grupowy rolników możliwy jest tylko dla jednorodnych grup rolników. Audyty grupowe pod kątem spełnienia kryteriów dotyczących gruntów są dozwolone, jeśli gospodarstwa są położone blisko siebie i mają podobne cechy, takie jak warunki klimatyczne lub glebowe.. Audyty grupowe w celu obliczenia wskaźników emisji gazów cieplarnianych dla grupy są dopuszczalne tylko wtedy, gdy producenci mają podobne systemy produkcji oraz uprawy. Zagajniki o krótkiej rotacji również podlegają zasadom certyfikacji rolników.

Ogólnie audyt grupowy powinien być prowadzony w siedzibie audytowanego, tzn. audytorzy odwiedzają poszczególne gospodarstwa, w których uprawiane są surowce. W niektórych przypadkach dopuszczane są jednak audyty dokumentów (kiedy kontrola dokumentów zapewnia taki sam poziom ufności jak audyt w siedzibie audytowanego, jednak kontrola dokumentów nie obowiązuje rolników dostarczających odpady i pozostałości rolnicze). Kontrole dokumentów należy przeprowadzić na tym samym poziomie ryzyka (patrz analiza ryzyka). Dodatkowo, przed zdecydowaniem się na kontrolę dokumentów, audytor musi rozważyć dostępność:

- wysokiej jakości zdjęć satelitarnych obszarów upraw i baz danych dotyczących na przykład obszarów chronionych, obszarów o wysokiej bioróżnorodności, torfowisk, itp. (zarówno aktualnych jak i na dzień 1 stycznia 2008 r.);
- wiarygodnych dokumentów potwierdzających status gruntu (zarówno aktualnych jak i na dzień 1 stycznia 2008 r.). Za wiarygodne uznaje się dokumenty wystawione przez instytucje rządowe (np. rejestr gruntów) lub dokumenty, w tym zdjęcia satelitarne, potwierdzające uczestnictwo w systemie dopłat UE (zasada wzajemnej zgodności).

Możliwa jest kontrola dokumentów połączona z audytem na miejscu. Jeśli dokumenty dostarczone przez rolnika nie potwierdzają w pełni statusu gruntów lub zdjęcia satelitarne są słabej jakości, konieczna jest kontrola dokumentów i wizja lokalna. W takich przypadkach, oceny na miejscu, jak rozmowy z ekspertami lub lokalną społecznością, mogą dostarczyć dodatkowych, niezbędnych informacji. Więcej wytycznych w zakresie weryfikacji statusu gruntów można znaleźć na stronie internetowej KE http://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/2011_bsc_inventory_of_data_sources_and_methodologies.pdf.

Wywiady z lokalnymi ekspertami lub społecznościami powinny uwzględniać, na przykład:

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 23 z 47

- dobór odpowiedniej liczby i różnorodności ludności miejscowej;
- w razie potrzeby, poufność;
- odpowiednią dokumentację: nazwiska i dane kontaktowe, notatki z rozmów, kopie korespondencji i/lub dokumentów pisemnych;
- notatki lub inne informacje wskazujące sposób weryfikacji lub potwierdzenia uzyskanych informacji.

Weryfikacja e_{sca}

KZR INiG dopuszcza przeprowadzenie grupowego audytu e_{sca} , jeśli spełnione są odpowiednie warunki (Patrz system KZR INiG/8). W zakresie audytu, audytorzy certyfikujący praktykę e_{sca} również w podejściu certyfikacji grupowej, będą zobowiązani w ramach zakresu audytu do wstępnej weryfikacji i monitorowania obszaru podlegającego praktyce e_{sca} podczas każdego audytu ponownej certyfikacji lub audytu nadzoru. Celem praktyki e_{sca} jest zapewnienie efektywnego wzrostu zasobów węgla na gruntach objętych certyfikatem e_{sca} . Jednocześnie, wcześniejsze wycofanie się rolnika z grupy rolników wcześniej certyfikowanych wiązałoby się z faktycznym ryzykiem, że nagromadzone zasoby węgla na danych gruntach mogłyby zostać uwolnione z powrotem do atmosfery, zasadniczo niwelując skutki praktyk e_{sca} z poprzednich lat. Biorąc to pod uwagę, utracone zasoby węgla nie zostałyby zrekompensowane na poziomie grupy, nawet jeśli ta sama ilość hektarów lub nawet więcej wejdzie w praktykę e_{sca} w tym samym roku. W związku z tym, w przypadku fluktuacji, podmiot gospodarczy powinien co roku uwzględniać wpływ gruntów wycofanych z certyfikacji e_{sca} pod względem wyprodukowanej biomasy i odpowiednio skorygować w dół ilość biomasy wynikającej z praktyki e_{sca} . W przypadku, gdy w tym samym roku nowe kwalifikujące się grunty przystąpią do certyfikacji grupowej dla praktyki e_{sca} , powinny one podlegać początkowemu pomiarowi bazowemu i podążać ścieżką 5 rocznych pomiarów w przypadku zastosowania modelowania.

Jeśli audyt wykaże, że rolnik nie przestrzega zasad e_{sca} , zostaje on wykluczony z FGP i nie może dostarczać towarów przez okres kolejnych trzech lat. FGP jest zobowiązany do ponownego obliczenia e_{sca} , zgodnie z Systemem KZR INiG/8.

Wcześniejszy certyfikacja e_{sca} z dobrowolnego lub krajowego systemu, uznanego przez Komisję, wystarczy, aby udowodnić stosowanie praktyki e_{sca} w minionym okresie.

7.2. Naturalne i nienaturalne obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności

1. Audytorzy weryfikujący, czy dany obszar jest obszarem trawiastym o wysokiej bioróżnorodności, o którym mowa w art. 29 ust. 3 lit. d) dyrektywy (UE) 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413, weryfikują, czy dany obszar jest lub był obszarem trawiastym o wysokiej bioróżnorodności w dowolnym momencie od stycznia 2008 r. W swoich doku-

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 24 z 47

mentach systemowych dobrowolne systemy informują podmioty gospodarcze o rodzaju dowodów, które ich jednostki certyfikujące mogą zaakceptować w celu udowodnienia historycznego statusu obszaru od stycznia 2008 r.

2. W przypadku gdy grunty pozostają obszarami trawiastymi lub pozostałyby obszarami trawiastymi w razie braku interwencji człowieka i znajdują się w którymkolwiek z zakresów geograficznych wymienionych w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2014, uznaje się je za naturalne obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności.

3. W przypadku gruntów położonych poza obszarami, o których mowa w ust. 2, audytor ocenia, czy obszary trawiaste zachowują lub zachowałyby, gdyby nie ingerencja człowieka, naturalny skład gatunkowy oraz cechy i procesy ekologiczne. W takim przypadku uznaje się, że dany obszar jest lub był naturalnym obszarem trawiastym o wysokiej bioróżnorodności. W przypadku gdy obszar trawiasty został już przekształcony w grunty orne i nie jest możliwa ocena cech samego gruntu na podstawie informacji dostępnych od właściwych organów krajowych lub zdjęć satelitarnych, audytor uznaje, że taki grunt nie był obszarem trawiastym o wysokiej bioróżnorodności w momencie przekształcenia.

4. W przypadku, gdy obszar przestał lub przestałby być obszarem trawiastym w razie braku interwencji człowieka, jest bogaty gatunkowo i nie jest zdegradowany oraz został uznany za obszar o wysokiej bioróżnorodności przez właściwy organ, wówczas obszar ten uznaje się za nienaturalny obszar trawiasty o wysokiej bioróżnorodności.

5. Wszelkie grunty, które są lub były nienaturalnymi obszarami trawiastymi o wysokiej bioróżnorodności w styczniu 2008 r. lub po tej dacie, mogą być wykorzystywane do produkcji paliw pod warunkiem, że zbiór surowca jest niezbędny do zachowania statusu obszaru trawiastego jako obszaru trawiastego o wysokiej bioróżnorodności oraz że obecne praktyki gospodarki nie stwarzają ryzyka spowodowania spadku bioróżnorodności obszaru trawiastego.

Podmioty gospodarcze są zobowiązane przedstawić dowody na to, że zbiór surowca jest niezbędny do zachowania statusu obszaru trawiastego o wysokiej bioróżnorodności oraz że praktyki gospodarowania nie stwarzają ryzyka spowodowania spadku bioróżnorodności obszaru trawiastego.

W przypadku gdy podmioty gospodarcze nie są w stanie przedstawić dowodów, o których mowa w akapicie drugim, przedstawiają dowody, że otrzymały zezwolenie od odpowiedniego właściwego organu lub wyznaczonej agencji na zbiór surowców w celu zachowania statusu obszaru trawiastego o wysokiej bioróżnorodności.

Ocena techniczna terenu jest przeprowadzana przez wykwalifikowanego specjalistę, który jest zewnętrzny i niezależny od działalności będącej przedmiotem audytu, wolny od konfliktu interesów i który może wchodzić w skład zespołu przeprowadzającego audyt. Ocena i jej wyniki podlegają przeglądowi w ramach audytu.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 25 z 47

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 26 z 47

7.3. Tartaki

Tartaki to miejsce pochodzenia i mogą być audytowane indywidualnie lub jako część grupy - niezależnie od lokalizacji. Populacja próby tartaków podlega audytowi na miejscu podczas certyfikacji wstępnej, ale może być audytowana zdalnie dla potrzeb certyfikacji ponownej. Certyfikacja ponowna oznacza również certyfikację przez inną jednostkę certyfikującą, jednak nadal w ramach systemu KZR INiG.

Kontrola dokumentów jest możliwa, jeśli:

- kontrola dokumentów zapewnia ten sam poziom ufności, co audyt na miejscu;
- tartak jest zarejestrowany przez organ krajowy; oraz
- dostępne są wiarygodne dokumenty. ‘Wiarygodne’ oznacza dokumenty wystawione przez agencje rządowe lub dokumenty przekazane agencjom rządowym w celu potwierdzenia pochodzenia biomasy, zgodnie z ustawodawstwem krajowym;
- audytor jest w stanie ustalić, czy trociny (lub inne pozostałości) wytwarzane przez tartak są spójne z wielkością obiektu oraz produkcją produktu(ów) głównego(ych) (tj. pozostałości nie są umyślnie wytwarzane, kosztem produktu głównego).

7.4. Pierwsze punkty zbiórki (FGP)

Poniższe zasady obowiązują wszystkie rodzaje grup (odbiór odpadów i pozostałości, uprawy, biomasa leśna, odpady i pozostałości rolnicze, trociny itp.). Podmiot gospodarczy kupujący surowce od miejsc pochodzenia przejmuje obowiązki określone dla FGP, niezależnie od tego czy posiada inny zakres certyfikacji.

Miejsca pochodzenia surowców można audytować osobno lub w ramach grupy. Miejsca pochodzenia dostarczające surowce do pierwszego punktu zbiórki lub rolników będących członkami organizacji rolniczych i spółdzielni można traktować jako grupę. To samo dotyczy właścicieli zagajników o krótkiej rotacji.

Audyt pierwszego punktu zbiórki jest obowiązkowy, a siedziba podlega audytowi raz do roku.

Certyfikat wydawany jest pierwszemu punktowi skupu lub centrali organizacji.

Przed wydaniem certyfikatu, audytor musi zagwarantować przeprowadzenie i zakończenie weryfikacji konkretnych miejsc pochodzenia.

Podmioty gospodarcze objęte audytem grupowym wyznaczają kierownika grupy (patrz KZR INiG System/1 pkt 7.2.). Pierwsze punkty zbiórki, organizacje producentów lub spółdzielnie, mogą również pełnić rolę zarządzających grupą, reprezentując podmioty gospodarcze objęte audytem grupowym.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 27 z 47

Dobór próby

Minimalna liczba miejsc pochodzenia poddawanych kontroli losowej to pierwiastek kwadratowy miejsc pochodzenia (x , gdzie x to liczba miejsc pochodzenia) zaokrąglony do najbliższej liczby całkowitej. Liczbę tę należy zwiększyć w przypadku wyższego poziomu ryzyka. System KZR INiG określa kryteria ustalania ogólnego poziomu ryzyka w obszarach oraz konsekwencje tego poziomu ryzyka dla podejścia do audytu (zob. System KZR INiG/10 pkt 6. Ocena ryzyka). Próba musi być reprezentatywna dla całej grupy i określona przy użyciu kombinacji ryzyka i wyboru losowego (wybór losowy musi być wykorzystany do wyboru co najmniej 25% próby). PoO wybrane do audytu powinny się różnić z roku na rok.

Wykrywanie niezgodności

W przypadku wykrycia poważnego naruszenia zasad KZR INiG przez miejsce pochodzenia, dane miejsce pochodzenia (PoO) nie może już dostarczać zrównoważonych surowców do pierwszego punktu skupu (FGP). Powinno to zostać odzwierciedlone w bilansie masowym FGP i wprowadzonych niezbędnych korektach. Jeśli, po korekcie, bilans masowy będzie ujemny, oznacza to wykrycie poważnej niezgodności.

Jeśli jakakolwiek niezgodność zostanie wykryta u więcej niż 3,0% dostawców, czynnik ryzyka wzrasta o jeden poziom (np. ryzyko niskie zwiększa się do średniego, a średnie do wysokiego). W konsekwencji, próba audytowanych PoO jest odpowiednio zwiększana. Jeśli podstawowe ryzyko oceniono na wysokie, liczba audytowanych miejsc pochodzenia jest podwajana.

W przypadku wykrycia systemowej niezgodności dostawców, należy ją traktować jako niezgodność krytyczną FGP.

Pierwszy punkt skupu odpadów/pozostałości

Odpady zdefiniowane są w art. 3 (1) dyrektywy w sprawie odpadów 2008/98/WE. Zgodnie z tą definicją „odpady” oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć, lub do których pozbycia został zobowiązany¹. Definicja nie obejmuje materiałów lub substancji, które zostały celowo zmodyfikowane, aby spełniać wymogi tej definicji (np. przez dodanie odpadów do materiału, który nie był odpadem).

Pozostałości mogą obejmować:

- pozostałości z rolnictwa, akwakultury, rybołówstwa i leśnictwa, oraz
- pozostałości przemysłowe.

Pozostałość to substancja niebędąca zamierzonym(-i) produktem(-ami) końcowym(-i) procesu produkcji; do którego wytworzenia bezpośrednio dąży proces produkcyjny; nie jest

¹ Dotyczy to również materiałów, które muszą być wycofane z rynku ze względów zdrowotnych lub bezpieczeństwa.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 28 z 47

głównym celem procesu produkcji, a proces nie został specjalnie zmodyfikowany w celu jej uzyskania.

Weryfikacja musi objąć pełną kontrolę pochodzenia produktu, od jego początków (tj. od podmiotu gospodarczego wytwarzającego odpady lub pozostałości).

Audytór musi ustalić, czy materiał stanowi odpad czy pozostałość w punkcie łańcucha dostaw, z którego pochodzi materiał.

Należy sprawdzić, czy odpady/pozostałości nie powstały na skutek celowego dodania substancji odpadowych do pełnowartościowego towaru. W szczególności, audytór jest zobowiązany do zweryfikowania zastosowanych czynników, zwłaszcza w przypadku pozostałości, aby zapewnić brak modyfikacji procesu celem wytwarzania większej ilości odpadów lub pozostałości.

W przypadku wykorzystania jako surowca odpadów i pozostałości, audytór jest zobowiązany do weryfikacji ich pochodzenia.

Wszystkie pierwsze punkty odbioru/odbioru i utylizacji odpadów/pozostałości podlegają osobnemu audytowi. Zasady prowadzenia audytu i wydawania certyfikatu pierwszym punktem zbierania/utylizacji odpadów/pozostałości są identyczne jak dla pozostałych podmiotów uczestniczących w Systemie KZR INiG z uwzględnieniem poniższych uszczegółowień.

Podczas audytu punktu zbierania/zbierania i utylizacji odpadów i/lub pozostałości weryfikowana jest poprawność prowadzenia systemu bilansu masy u przedsiębiorcy, jak również i weryfikacja pochodzenia surowca oraz poprawność prowadzenia obliczeń emisji GHG – jeśli dotyczy.

Przed audytem punktu zbiórki, wszystkie z nich muszą przekazać audytoremu spis wszystkich miejsc pochodzenia, które podpisały deklarację własną oraz ich orientacyjną (miesięczną lub roczną) ilość odpadów lub pozostałości, którą mogą dostarczyć. Dowody lub dokumenty dotyczące wszystkich indywidualnych dostaw powinny być dostępne w punkcie zbiórki i zweryfikowane przez audytora, w tym umowa na wywóz odpadów, dowody dostawy i deklaracje własne. Audytór potwierdzi istnienie co najmniej pierwiastka kwadratowego miejsc pochodzenia na liście. Weryfikacja może być przeprowadzona zdalnie, o ile nie istnieją wątpliwości odnośnie istnienia miejsc pochodzenia. Podczas audytu pierwszego punktu zbiórki odpadów/pozostałości/ punktu zbiórki i utylizacji odpadów/pozostałości, przeprowadzana jest także kontrola w miejscu powstania odpadów/pozostałości. Miejsca pochodzenia dostarczające pięć lub więcej ton miesięcznie odpadów lub pozostałości wymienionych w części A i B załącznika IX RED III podlegają audytowi na miejscu. Audyt może zostać oparty na próbie w przypadku zastosowania podejścia opartego na audycie grupowym. Próba obliczana jest jako pierwiastek kwadratowy liczby dostawców odpadów/pozostałości dostarczających ponad pięć ton na miesiąc (zaokrąglony w górę do najbliższej liczby całkowitej) i pomnożony przez współczynnik określony w sekcji 8. Próbę dobiera się z uwzględnieniem:

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 29 z 47

- wielkości dostaw,
- różnorodności surowca,
- różnorodności przedsiębiorstw produkujących odpady/pozostałości.

W razie potrzeby audytorzy mają prawo przeprowadzania kontroli w miejscu pochodzenia odpadów/ pozostałości (np. w restauracjach), bez względu na ilość dostarczonego materiału.

Podczas kontroli w miejscu pochodzenia odpadów/ pozostałości ich dostawca ma obowiązek potwierdzić ustalenia procesu weryfikacji.

Wyniki audytu (tzn. ustalenia, niezgodności, stwierdzenie zgodności z Systemem KZR INiG, uwagi) muszą zostać zawsze potwierdzone przez dostawcę odpadu/pozostałości.

Podmioty muszą podać audytorom nazwy wszystkich systemów dobrowolnych, w których działają i udostępnić wszystkie odpowiednie informacje, np. pełne zapisy dotyczące bilansu masy.

W przypadku audytu odpadów/pozostałości zbieranych z gospodarstw domowych audytor, na podstawie dokumentów lub - jeśli to konieczne - kontroli na miejscu, musi zweryfikować pochodzenie tych surowców.

W dokumentacji audytowej należy prowadzić zapisy dotyczące analizy i oceny ryzyka, jak również metody doboru próby.

Podmiot gospodarczy posiadający więcej niż jeden punkt zbiórki odpadów/pozostałości lub pośredni punkt zbiórki będzie traktowany jak podmiot prowadzący działalność w wielu miejscach i, jako taki, będzie podlegał tym samym procedurom audytowym, jak normalny podmiot prowadzący działalność w wielu miejscach.

Ilość zweryfikowanych na miejscu dostawców odpadów/pozostałości dla każdej lokalizacji określana jest odrębnie, tzn. dla każdej lokalizacji wyznaczany jest pierwiastek kwadratowy z liczby dostawców dostarczających powyżej 5 ton miesięcznie, zaokrąglany do najbliższej liczby całkowitej.

Audytorzy oceniają nie tylko dokumenty powiązane z partią odpadów/pozostałości, ale także poddają je oględzinom i ocenie właściwości fizycznych oraz chemicznych.

Audyt w nadzorze jest obowiązkowo przeprowadzany przez jednostkę certyfikującą sześć miesięcy po pierwszej (wstępnej) certyfikacji. W przypadku punktów odbioru i handlowców zajmujących się zarówno odpadami i pozostałościami oraz materiałami świeżymi (np. olejami roślinnymi), dodatkowy audyt w nadzorze przeprowadzany jest po trzech miesiącach od pierwszego audytu certyfikującego (obejmujący pierwszy okres bilansu masy).

Częstotliwość i intensywność w procedurze audytowej musi odzwierciedlać poziom ryzyka.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 30 z 47

W przypadku recertyfikacji, jeśli poziom ryzyka jest wysoki, audyt w nadzorze przeprowadzany jest w ciągu 4 miesięcy od daty wystawienia certyfikatu. Po takim audycie należy przeprowadzić nową analizę ryzyka. W przypadku średniego poziomu ryzyka, audyt w nadzorze należy przeprowadzić w ciągu 7 miesięcy. Wielkość próby audytowanych dokumentów zwiększa się odpowiednio.

Jeśli istnieją uzasadnione wątpliwości co do charakteru zadeklarowanych odpadów i pozostałości, audytor jest upoważniony do pobrania próbek i poddania ich analizie przez niezależne laboratorium.

Poniższe dodatkowe wymagania mają zastosowanie do weryfikacji łańcucha dostaw biopaliw i biopłynów wytworzonych z odpadów i pozostałości:

- ❖ audytorzy weryfikują istnienie i ilość dostarczoną z co najmniej pierwiastka kwadratowego miejsc pochodzenia znajdujących się na liście. Weryfikacja może być przeprowadzona zdalnie, chyba że istnieją wątpliwości co do istnienia miejsca pochodzenia lub spełnione są inne kryteria;
- ❖ audytorzy sprawdzają dostawy zrównoważonych materiałów do dalszych odbiorców poprzez weryfikację kopii deklaracji zrównoważonego rozwoju wydanych przez punkt zbiórki odbiorcom tych dostaw, w oparciu o losową i opartą na ryzyku próbę;
- ❖ obowiązkowy audyt nadzorczy przeprowadzany przez jednostkę certyfikującą sześć miesięcy po pierwszej (wstępnej) certyfikacji. W przypadku punktów zbiórki i handlowców, którzy zajmują się zarówno odpadami i pozostałościami, jak i materiałami pierwotnymi (np. olejami roślinnymi), dodatkowy audyt nadzoru przeprowadzany jest trzy miesiące po pierwszym audycie certyfikacyjnym (obejmującym pierwszy okres bilansu masy). W przypadku, gdy punkt zbierania posiada wiele miejsc składowania, audytor przeprowadza audyt bilansu masy każdego miejsca składowania.

7.5. Podmioty prowadzące działalność w wielu miejscach

Jeżeli podmiot posiadający magazyn/ zbiorniki, gdzie biomasa nie jest przetwarzana, prowadzi swoją działalność w więcej niż jednym miejscu (podmiot gospodarczy działający w wielu lokalizacjach) i posiadają one wspólny system zarządzania, można stosować następujące zasady. Główna siedziba podlega audytowi raz do roku. Przed wydaniem certyfikatu podmiotowi gospodarczemu audyt musi zostać przeprowadzony i zakończony we wszystkich miejscach.

Jednak, jeśli centrala wdrożyła system planowania zasobów przedsiębiorstwa (ERP), który obejmuje wszystkie lokalizacje i dostępne są dokumenty potwierdzające legalizację urządzeń pomiarowych, audyt można przeprowadzić zdalnie. Należy jednak zweryfikować istnienie lokalizacji. Powyższa zasada nie ma zastosowania do zakładów przetwórczych, w których odbywa się przetwarzanie biomasy. W takim przypadku każdy zakład musi zostać poddany audytowi na miejscu.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 31 z 47

Poważne niezgodności wykryte na którymkolwiek obiekcie powodują unieważnienie certyfikatu dla całej firmy.

Dodawanie/usuwanie obiektu(-ów) w trakcie okresu ważności certyfikatu

Jeśli podmiot gospodarczy zamierza dodać magazyn(-y) lub wycofuje się z prowadzenia zrównoważonej działalności w którejkolwiek lokalizacji, zobowiązany jest do poinformowania o tym KZR INiG. Po weryfikacji KZR INiG przekazuje tę informację do jednostki certyfikującej. Jednostka certyfikująca decyduje, czy konieczny jest audyt na miejscu, czy też przeprowadzana będzie weryfikacja zdalna. Jeśli lokalizacja jest objęta tym samym systemem zarządzania, dostępne są wiarygodne dokumenty, nie ma wątpliwości, że lokalizacja istnieje, nie ma nowych surowców, wówczas można przeprowadzić weryfikację zdalną. Jeśli zakład gromadzi materiały z miejsc pochodzenia, zastosowanie mają zasady weryfikacji FGP.

Usuwanie lokalizacji

Jeśli podmiot gospodarczy zamierza zrezygnować z korzystania z danej lokalizacji, ma obowiązek zweryfikować bilans masy. Jeśli wszystkie wymagane dokumenty są dostępne w biurze, może być przeprowadzony jako kontrola dokumentów.

UWAGA

Należy zapoznać się z definicją „lokalizacji”. Lokalizacje, w których odbywa się jedynie działalność biurowa nie są traktowane jako obiekt wg wymogów Systemu KZR INiG i nie mogą być wymienione w certyfikacie.

7.6. Biogazownie, biometanownie

Wszystkie zasady w zakresie audytu przypisane do zakładu przetwórczego mają zastosowanie do biogazowni/biometanowni. Dodatkowo, poniższe zasady obowiązują również:

- ✓ Audytor weryfikuje fizyczne przyłącze między biogazownią/biometanownią i siecią gazu ziemnego, na podstawie wizji lokalnej oraz dokumentów;
- ✓ Ilości wprowadzane do sieci gazu ziemnego muszą być zgodne z ilościami podanymi w PoSach, uwzględniając straty gazu oraz zarejestrowane w UDB;
- ✓ Zarówno w przypadku strat gazu, jak i skraplania, jeśli stosowana jest rzeczywista wartość GHG, podczas audytu musi zostać przeprowadzona kontrola wiarygodności przez eksperta technicznego.
- ✓ Audytor sprawdza, czy odbiorca (odbiorcy) jest (są) certyfikowany (certyfikowani) zgodnie z dobrowolnym systemem uznanym przez WE. Audytor weryfikuje: spójność PoS wydanych przez biogazownię/biometanownię i odbiorcę za pośrednictwem UDB, fizyczne podłączenie do sieci gazu ziemnego, faktury wystawione przez dostawcę gazu.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 32 z 47

- ✓ Podczas audytu odbiorcy audytor dodatkowo weryfikuje ilość zadeklarowanego biogazu/biometanu w stosunku do całkowitej ilości zużytego gazu (pobranego z sieci gazu ziemnego) na podstawie bilansu masy wykonanego przy wsparciu Unijnej Bazy Danych.
- ✓ W przypadku obliczania oszczędności GHG (elektrownie/ciepłownie) weryfikowana jest poprawność obliczeń;
- ✓ Proces audytu uwzględnia ustawodawstwo krajowe w kontekście rozliczania krajowego celu dotyczącego OZE;
- ✓ Jeśli certyfikat obejmuje przejście na biogaz (np. biometan, biowodór) za pośrednictwem sieci gazu ziemnego lub zakładu skraplania/regazyfikacji, a podmiot gospodarczy deklaruje wykorzystanie rzeczywistej wartości emisji gazów cieplarnianych, wówczas straty gazu i obliczenia emisji gazów cieplarnianych dla etapu skraplania/regazyfikacji są zatwierdzane przez eksperta technicznego, chyba że audytor może udowodnić wiedzę i doświadczenie w tej dziedzinie.

7.7. Emisje gazów cieplarnianych

W przypadku audytu obliczeń rzeczywistej wartości emisji gazów cieplarnianych, audytorom należy przekazać niezbędne informacje z odpowiednim wyprzedzeniem. Obejmuje to dane wejściowe i wszelkie istotne dowody, informacje na temat zastosowanych współczynników emisji i wartości standardowych oraz ich źródeł odniesienia, obliczenia emisji GHG i dowody związane z zastosowaniem jednostek redukcji emisji GHG (e_{CCR} , e_{CCS} , e_{SCA}).

Każda zmiana w metodologii obliczeń (stosowane standardowe wartości obliczeniowe emisji GHG itp.) wprowadzona w okresie ważności certyfikatu musi zostać zatwierdzona przez audytora. Podmioty gospodarcze mogą składać wnioski dotyczące rzeczywistych wartości emisji gazów cieplarnianych dopiero po zweryfikowaniu ich zdolności do przeprowadzania obliczeń rzeczywistych wartości w drodze audytu.

Audytor odnotowuje emisje występujące w miejscu poddanym audytowi w raporcie z audytu. W przypadku przetwarzania biopaliw końcowych audytor rejestruje emisje po alokacji i uzyskane oszczędności. W przypadku, gdy emisje znacznie odbiegają od wartości typowych (tj. powyżej 10%) lub obliczone rzeczywiste wartości oszczędności emisji są rażąco wysokie (powyżej 30% odchylenia od wartości standardowych), raport z audytu musi również zawierać powody, które mogą wyjaśnić to odchylenie. Ponadto jednostka certyfikująca jest zobowiązana do wysłania wiadomości e-mail o temacie "Pilne [nazwa firmy] emisje znacznie odbiegają od wartości standardowych" na następujący adres: system.kzr@inig.pl". Treść wiadomości e-mail powinna zawierać opis problemu.

Audytorzy weryfikują, czy szacunkowe oszczędności emisji wynikające z wychwytywania i zastępowania CO₂ są ograniczone do emisji, których uniknięto dzięki wychwytywaniu CO₂, którego węgiel pochodzi z biomasy i który jest wykorzystywany do zastępowania CO₂ po-

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 33 z 47

chodzącego z paliw kopalnych. Weryfikacja ta wymaga dostępu do następujących informacji:

- (a) cel wykorzystania wychwyconego CO₂;
- (b) pochodzenie CO₂, który jest zastępowany;
- (c) pochodzenie wychwytywanego CO₂;
- (d) informacje na temat emisji spowodowanych wychwytywaniem i przetwarzaniem CO₂.

Aby dostarczyć dowody dotyczące pochodzenia CO₂, który jest zastępowany, podmioty gospodarcze wykorzystujące wychwycony CO₂ powinny określić, w jaki sposób CO₂, który jest zastępowany, był wcześniej generowany i zadeklarować na piśmie, że dzięki zastąpieniu unika się emisji tej ilości. Dowody muszą umożliwiać audytorom sprawdzenie, czy spełniono wymogi dyrektywy 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413, w tym czy faktycznie uniknięto emisji. Do celów lit. b) podmioty gospodarcze wykorzystujące wychwycony CO₂ mogą określić, w jaki sposób zastępowany CO₂ był wcześniej wytwarzany, i zadeklarować na piśmie, że w wyniku zastąpienia uniknięto emisji odpowiadających tej ilości. Dowody te uznaje się za wystarczające do zweryfikowania zgodności z wymogami dyrektywy (UE) 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413 i uniknięcia emisji.

Szczególną ostrożność należy zachować w przypadku weryfikacji stosowania wartości standardowych. Audytor powinien zweryfikować, czy technologia procesu i surowiec są zgodne z ich opisem i zakresem. W szczególności audytor jest zobowiązany do weryfikacji nośnika energii wykorzystywanego do przetwarzania, dystansu transportu, jeśli dotyczy.

7.8. Bilans masy

Podmioty gospodarcze dostarczają audytorom wszystkie dane dotyczące bilansu masy przed audytem. Są to w szczególności:

- lista wejść i wyjść;
- lista dostawców i odbiorców
- rozliczenie bilansu masy za okres(y) wskazany(e) przez audytora;
- liczba transakcji przeprowadzonych w okresie wskazanym przez audytora.

Na podstawie powyższych informacji audytor ocenia czas potrzebny na przeprowadzenie weryfikacji na miejscu. Znajduje to odzwierciedlenie w planie audytu. W przypadku, gdy punkt zbiórki posiada wiele miejsc składowania, audytor przeprowadza audyt bilansu masy każdego miejsca składowania. Powinno to znaleźć odzwierciedlenie na liście kontrolnej, tj. blok poświęcony na weryfikację bilansu masy powinien być wypełniony dla każdego miejsca oddzielnie.

W przypadku wstępnego audytu certyfikacyjnego przed uczestnictwem w systemie, audytor sprawdza istnienie i funkcjonowanie systemu bilansu masy.

Podczas kolejnych audytów audytor sprawdza co najmniej następujące elementy:

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 34 z 47

- ✓ Listę wszystkich lokalizacji objętych zakresem certyfikacji. Każdy zakład powinien posiadać własną dokumentację bilansu masy;
- ✓ Lista wszystkich wejść dla każdej lokalizacji, w tym opis materiałów i szczegóły dotyczące wszystkich dostawców;
- ✓ Lista wszystkich produktów wyjściowych dla każdego zakładu, w tym opis materiałów i szczegóły dotyczące wszystkich klientów;
- ✓ Zastosowane współczynniki konwersji, w szczególności w przypadku instalacji przetwarzających odpady lub pozostałości w celu zapewnienia, że proces nie jest modyfikowany w celu wytworzenia większej ilości odpadów lub pozostałości;
- ✓ wszelkie rozbieżności między systemem prowadzenia ksiąg a wejściami, wyjściami i saldami. Należy zwrócić uwagę, że audytor ma prawo do weryfikacji danych w odniesieniu do całego systemu księgowego;
- ✓ przypisanie cech zrównoważonego rozwoju;
- ✓ równoważności danych dotyczących zrównoważonego rozwoju i fizycznych zapasów na koniec okresu bilansu masy.

Zapisy bilansu masy muszą zawierać informacje zarówno o wejściach, jak i wyjściach zrównoważonych i niezrównoważonych materiałów (w tym, w stosownych przypadkach, paliw kopalnych) obsługiwanych przez zakłady. Audytorzy weryfikują próbkę obliczeń (wejścia, wyjścia, współczynniki konwersji i wszelkie przeniesione salda). Wszystkie dane powinny być sprawdzane z systemem księgowym.

Ramy czasowe bilansu masy powinny być przejrzyste, udokumentowane, spójne i obejmować odpowiedni okres.

Wejściom i wyjściom powinien towarzyszyć, w stosownych przypadkach, zestaw cech zrównoważonego rozwoju. Audytorzy powinni sprawdzić, czy cechy zrównoważonego rozwoju zostały odpowiednio przypisane. Na koniec okresu bilansu masy, przeniesione dane dotyczące zrównoważonego rozwoju powinny być równoważne z fizycznymi zapasami.

Jeżeli w trakcie audytu audytor stwierdzi rozbieżność pomiędzy ilością biomasy przekazanej jako zrównoważona a ilością biomasy zgłoszonej do KZR INiG, audytor niezwłocznie informuje o tym KZR INiG w sposób przewidziany w systemie.

7.9. Unijna Baza Danych

Audytorzy muszą zweryfikować, czy zapisy w Unijnej Bazie Danych certyfikowanego podmiotu gospodarczego odpowiadają danym liczbowym, które są częścią dokumentacji księgowej podmiotu gospodarczego oraz danym bilansu masy netto lub innym zakodowanym informacjom dotyczącym ich podmiotów lub zakładów. Wszelkie rozbieżności pomiędzy danymi, które zostały zarejestrowane w Unijnej Bazie Danych, a odpowiednimi danymi z dokumentacji podmiotu gospodarczego należy niezwłocznie zaznaczyć w raporcie z audytu i przekazać do KZR INiG. Takie rozbieżności mogą prowadzić do poważnych niezgod-

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 35 z 47

ności wskazanych w raporcie z audytu i skutkować odebraniem certyfikatu podmiotu gospodarczego.

7.10. RFNBO

Wszystkie wymagania określone w kontekście audytu powinny być stosowane z uwzględnieniem specyficznych aspektów łańcucha dostaw RFNBO.

Audyt formalny na potrzeby certyfikacji musi zostać przeprowadzony po zakończeniu instalacji do produkcji wodoru, co najmniej po ukończeniu instalacji produkcyjnej. Jednakże, jeśli podmiot gospodarczy jest zarejestrowany w systemie KZR INiG, możliwe jest przeprowadzenie wstępnego audytu certyfikacyjnego w oparciu o dokumentację. Taki audyt ma na celu ocenę, czy projekt został zaprojektowany w sposób umożliwiający w przyszłości pozytywne przejście pełnego audytu. Tego rodzaju dowody mogą ułatwić uzyskanie finansowania dla projektów. Raporty i inne istotne dokumenty (np. listy kontrolne) z audytów wstępnych należy przysyłać do KZR INiG. Należy jednak pamiętać, że oficjalne audyty muszą opierać się na rzeczywistych danych z instalacji.

Ponieważ instalacja produkująca energię elektryczną stanowi miejsce pochodzenia, auditor dokonuje weryfikacji pierwiastka kwadratowego z liczby takich miejsc. Jeżeli ryzyko zostanie ocenione jako średnie, liczba miejsc pochodzenia podlega mnożnikowi 1,2; w przypadku ryzyka wysokiego – mnożnik wynosi 1,5. Audyty są przeprowadzane na miejscu w celu weryfikacji zapisów z systemów pomiarowych. Głównym zadaniem jest ocena spójności pomiędzy umowami PPA, ilością dostarczonej energii elektrycznej oraz ilością energii pobranej z sieci (z uwzględnieniem strat przesyłowych).

Auditor powinien mieć dostęp do pełnego systemu księgowości finansowej w celu oceny, czy źródło energii odnawialnej dostarcza energię elektryczną więcej niż jednemu odbiorcy. Jeżeli odbiorców jest więcej niż jeden, auditor ma obowiązek zweryfikować pozostałe umowy PPA oraz ilość sprzedanej energii odnawialnej, nawet jeśli odbiorcy nie są certyfikowani w systemie KZR INiG. Celem jest zapewnienie, że dana ilość energii odnawialnej została sprzedana tylko raz.

W przypadku połączenia bezpośredniego auditor dokonuje weryfikacji fizycznego połączenia między instalacją produkującą energię elektryczną a elektrolizerem poprzez oględziny oraz analizę dokumentacji.

Weryfikacja emisji gazów cieplarnianych obejmuje zarówno poprawność obliczeń, jak i danych wejściowych. W przypadku danych wejściowych auditorzy sprawdzają wykorzystanie wartości standardowych określonych w rozporządzeniu 2023/1185, Część B i C, szczególnie po ich aktualizacji.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 36 z 47

7.11. RCF

Źródła dwutlenku węgla pochodzącego z odpadów oraz instalacje wychwytyjące CO₂ z powietrza traktowane są jako miejsca pochodzenia i podlegają zasadom audytu grupowego. Weryfikacji podlega pierwiastek kwadratowy z liczby miejsc pochodzenia. Jeżeli ryzyko zostanie ocenione jako średnie, liczba miejsc pochodzenia jest mnożona przez współczynnik 1,2; w przypadku ryzyka wysokiego – przez współczynnik 1,5.

Zasadniczo audyt przeprowadzany jest na miejscu. Jednakże, jeśli dostępne są dowody potwierdzające wiarygodność źródła, możliwe jest przeprowadzenie audytu zdalnego (dokumentowego). W każdym przypadku wymagane jest uzyskanie zgody KZR INiG.

Weryfikacja emisji gazów cieplarnianych obejmuje zarówno poprawność obliczeń, jak i danych wejściowych. W odniesieniu do danych wejściowych auditorzy weryfikują stosowanie wartości standardowych określonych w rozporządzeniu 2023/1185, część B i C, w szczególności po ich aktualizacji.

8. Ocena ryzyka

Zgodnie z wymaganiami Systemu KZR INiG, przed przeprowadzeniem audytu jednostki certyfikujące są zobowiązane przeprowadzić ocenę ryzyka. Ocena ryzyka obejmuje analizę zagrożeń, które mogłyby prowadzić do istotnego nieprawdziwego oświadczenia w oparciu o zawodową wiedzę weryfikatora oraz informacje przekazane przez podmiot gospodarczy.

Ocena ryzyka powinna uwzględniać wiarygodność podmiotu certyfikowanego. Jeśli podmiot został zamieszczony na listach ostrzegawczych innych systemów certyfikacji (zarówno dobrowolnych jak i państwowych), weryfikowana próba danych powinna zostać odpowiednio zwiększona. W razie potrzeby w analizie ryzyka uwzględniane są ustalenia z procedury składania skarg (zgodnie z KZR INiG/1).

Analiza ryzyka powinna uwzględniać ocenę możliwości technologicznych uzyskania produktu o danej charakterystyce KZR w deklarowanych ilościach.

W przypadku audytu producentów rolnych wykorzystanie współczynników ryzyka z Systemu KZR INiG jest obowiązkowe².

² Czynniki te formułowane są na podstawie *These factors are formulated in correspondence to the Guidance document for the evaluation of the equivalence of organic producer group certification schemes applied in developing countries* [Wytucznych w zakresie oceny równoważności systemów certyfikacji grupowe producentów organicznych stosowanych w krajach rozwijających się], 6 listopada 2006 r.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 37 z 47

W przypadku stwierdzenia średniego lub wysokiego ryzyka, wybraną reprezentatywną próbę (patrz System KZR INiG /9/, punkt 5.6) należy pomnożyć przez współczynnik ryzyka podany w tabeli poniżej.

8.1. Dla krajów Unii europejskiej

Tabela 1. Współczynniki ryzyka dla krajów UE. FGP – rolnictwo (w tym odpady/pozostałości rolnicze)

Ryzyko	Opis	Mnożnik
Niskie	- gospodarstwa rolne znajdują się na terenie Unii Europejskiej - brak znanych informacji o konfliktach związanych ze sposobem użytkowania gruntów - brak zwiększenia powierzchni pod uprawę surowców - kompletność i aktualność dokumentów - dostępne są deklaracje własne producentów rolnych	1
Średnie	- gospodarstwa rolne nie znajdują się w pobliżu obszarów ryzyka (obszary leśne, torfowiska, tereny podmokłe, tereny o wysokiej różnorodności biologicznej) - nieznaczne zwiększenie powierzchni pod uprawę biomasy - istnieją nieznaczne braki w dokumentacji administracyjnej u pierwszego podmiotu skupującego - deklaracje własne producentów rolnych są niepełne lub nieaktualne - w poprzednich audytach stwierdzono niewielkie niezgodności	1,5
Wysokie	- gospodarstwa rolne znajdują się blisko obszarów ryzyka (obszary leśne, torfowiska, tereny podmokłe, tereny o wysokiej wartości biologicznej) - znane są informacje o istniejących konfliktach związanych ze sposobem użytkowania gruntów - zamierzona ekspansja powierzchni pod uprawę biomasy - brak wymaganej dokumentacji systemowej (np. brak deklaracji własnej producenta rolnego może powodować problemy z zagwarantowaniem spełnienia wymagań KZR INiG) - brak działań korygujących po stwierdzeniu niezgodności podczas ostatniego audytu	2

Podczas audytowania pierwszych punktów zbiórki odpadów/pozostałości, obowiązkowe jest zastosowanie czynników ryzyka określonych przez System KZR INiG.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 38 z 47

Tabela 2. Współczynniki ryzyka dla krajów UE. Pierwszy punkt zbierania odpadów/pozostałości (za wyjątkiem leśnych i rolniczych)

Ryzyko	Opis	Mnożnik
Niskie	– odpady/ pozostałości odbierane są od stałej grupy dostawców (tych samych, dotyczy dostawców dostarczających powyżej 5 ton miesięcznie) – dokumenty prowadzone są w sposób jasny i przejrzysty, z pełną identyfikowalnością – podczas poprzednich audytów nie stwierdzono niezgodności – przedsiębiorca nie został umieszczony na listach ostrzegawczych innych systemów certyfikacji	1
Średnie	– odpady/pozostałości nie są odbierane od stałej grupy dostawców (dotyczy dostawców dostarczających powyżej 5 ton miesięcznie). – dokumenty prowadzone są w sposób jasny i przejrzysty, z pełną identyfikowalnością – podczas poprzedniego(-ch) audytu(-ów) stwierdzono drobne niezgodności – przedsiębiorca nie został umieszczony na listach ostrzegawczych innych systemów certyfikacji	1,3
Wysokie	– odpady/pozostałości nie są odbierane od stałej grupy dostawców (dotyczy dostawców dostarczających powyżej 5 ton miesięcznie). – istnieją nieznaczące braki w dokumentacji związanej z odbieraniem odpadów/pozostałości – podczas poprzednich audytów stwierdzono poważne niezgodności	1,8

8.2. Kraje spoza UE

Gospodarstwa rolne, pierwsze punkty skupu, pierwsze punkty zbierania odpadów/pozostałości/ podmioty gospodarcze zbierające i przetwarzające odpady i pozostałości

Jeśli pierwszy punkt skupu otrzymuje surowiec od wielu producentów rolnych i/lub pierwszy punkt zbierania otrzymuje odpady z wielu źródeł, minimalna liczba gospodarstw i/lub źródeł odpadów/ pozostałości, które mają zostać poddane audytowi ustalana jest na podstawie analizy ryzyka i zależy od czynników politycznych, prawnych i ekonomicznych w danym kraju. Analizę ryzyka prowadzi się na podstawie kryteriów podanych w tabeli poniżej.

Tabela 3. Współczynniki ryzyka dla krajów spoza UE. FGP (z wyłączeniem leśnictwa i rolnictwa)

Ryzyko	Opis	Mnożnik
--------	------	---------

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 39 z 47

Niskie	- podmiot działa w kraju stowarzyszonym z UE - kraj, w którym podmiot działa należy do Międzynarodowej Organizacji Pracy i wdrożył konwencje i zalecenia tej organizacji - audytorowi nie wiadomo o naruszaniu przepisów dotyczących dobrych praktyk rolnych i dobrych praktyk w miejscu pracy w kraju działania podmiotu - gospodarstwa rolne nie przylegają do obszarów chronionych, torfowisk, terenów podmokłych, lasów, terenów zielonych, terenów podmokłych, terenów wysokiej różnorodności biologicznej lub obszarów bogatych w węgiel - podczas poprzednich audytów nie stwierdzono niezgodności	1
Średnie	- podmiot działa w kraju niestowarzyszonym z UE - kraj, w którym podmiot działa należy do Międzynarodowej Organizacji Pracy - audytor wie o kilku przypadkach naruszania przepisów dotyczących dobrych praktyk rolnych i dobrych praktyk w miejscu pracy w kraju działania podmiotu - gospodarstwa rolne nie przylegają do obszarów chronionych, torfowisk, terenów podmokłych, lasów, terenów zielonych, terenów podmokłych, terenów wysokiej różnorodności biologicznej lub obszarów bogatych w węgiel - podczas poprzednich audytów nie stwierdzono niezgodności	1,8
Wysokie	- podmiot działa w kraju niestowarzyszonym z UE - kraj, w którym podmiot działa nie należy do Międzynarodowej Organizacji Pracy - audytor wie o wielu/częstych przypadkach naruszania przepisów dotyczących dobrych praktyk rolnych i dobrych praktyk w miejscu pracy w kraju działania podmiotu - gospodarstwa rolne przylegają do obszarów chronionych, torfowisk, terenów podmokłych, lasów, terenów zielonych, terenów podmokłych, terenów wysokiej różnorodności biologicznej lub obszarów bogatych w pierwiastek węgiel - podczas poprzednich audytów stwierdzono drobne niezgodności	2,1

Minimalna liczba gospodarstw, które trzeba poddać audytowi w takich przypadkach wynosi pierwiastek kwadratowy z x (gdzie x = liczba gospodarstw) razy właściwy mnożnik z tabeli powyżej.

Ostateczny wynik (minimalna liczba gospodarstw, które trzeba poddać audytowi) zaokrągla się do najbliższej liczby całkowitej.

Audyt siedziby głównej pierwszego punktu skupu jest obowiązkowy.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 40 z 47

Wytyczne dla audytorów i prowadzenia audytów w gospodarstwach rolnych i podmiotach gospodarczych działających poza UE

Do sprawdzania zgodności z wymaganiami w zakresie wykorzystania gruntów do produkcji biomasy stosować należy te same kryteria jak w EU. Sprawdzanie przeprowadzać należy zgodnie z wymaganiami podanymi w następujących dokumentach Systemu KZR INiG *Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – tereny zasobne w pierwiastek węgiel* (System KZR INiG /4), *Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna* (System KZR INiG /5) oraz *Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy* (System KZR INiG 6).

Do sprawdzania zgodności z systemem bilansu masy stosowanym przez producenta używać należy wymagań określonych w **Wytycznych w zakresie sposobu prowadzenia systemu bilansu masy** (System KZR INiG 7).

Wymogi dla sprawdzania obliczeń emisji gazów cieplarnianych lub stosowania wartości standardowych określono w **Wytycznych w zakresie sposobu wyznaczania jednostkowych wartości emisji GHG dla biopaliw i biopłynów w cyklu życia** (System KZR INiG 8).

Podjąć również należy dodatkowe środki opisane poniżej.

Weryfikacja stosowania dobrych praktyk rolnych

Obejmuje to sprawdzanie procedur zarządzania i kontroli wpływu produkcji rolnej na środowisko. Audytor powinien przeanalizować dokumenty dotyczące zarządzania jakością, szkolenia personelu i podwykonawców, plany i metody rekultywacji gleby i minimalizowania erozji, a następnie dokumenty dotyczące zakupu i stosowania herbicydów i pestycydów, ich magazynowania, pomiaru, mieszania, przygotowanie do oprysku, a także listę osób odpowiedzialnych za ich stosowanie wraz z kwalifikacjami tych osób. Na koniec sprawdzić należy dokumenty dotyczące zakupu, kalibracji, przeglądów i utrzymania maszyn używanych w gospodarstwie, w tym opryskiwaczy. Audytor powinien również przejrzeć i ocenić dokumenty dotyczące zakupu i wykorzystania materiału siewnego, używania substancji organicznych (np. nawozów naturalnych), środków zapobiegania i monitorowania szkodników roślin oraz potencjał ich zwalczania.

Audytor ma potwierdzić wiarygodność dokumentów przeprowadzając wizję lokalną w lokalizacjach wskazanych w poszczególnych dokumentach w celu sprawdzenia stosowanych procedur, np. składowania nawozów i środków ochrony roślin, magazynów, miejsc przygotowywania mieszanek do oprysku, itd. Audytorzy powinni także sprawdzić postępowanie z opakowaniami po oprysku i/lub innymi substancjami uznawanymi za szkodliwe dla ludzi

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 41 z 47

i/lub środowiska. Rozstrzygające znaczenie w tym kontekście może mieć np. obecność „dzikich” wysypisk śmieci na terenie gospodarstwa lub w jego pobliżu.

W gospodarstwach hodowlanych audytor musi sprawdzić, czy zwierzęta mają dobre warunki bytowe, są zdrowe i dobrze karmione oraz posiadają opiekę weterynaryjną.

Audytorzy powinni także sprawdzić prawdziwość informacji podanych w dokumentach rozmawiając z odpowiednimi pracownikami. Konkretnie pytania dotyczące dobrych praktyk rolnych zawarte są na liście pytań kontrolnych.

Weryfikacja stosowania dobrych praktyk w miejscu pracy w podmiotach spoza UE

Powinno to objąć dwa główne obszary: warunki zatrudniania pracowników oraz warunki w miejscu pracy. Pojęcie „warunki w miejscu pracy” należy rozumieć jako stosunki pracownicze oraz BHP. Zakres sprawdzenia powinien zależeć od ryzyka wystąpienia niepożądanych zdarzeń w miejscu pracy. Przed przeprowadzeniem audytu audytor zobowiązany jest wykonać analizę ryzyka. Ryzyko analizowane jest w oparciu o poniższą tabelę:

Tabela. 4 Analiza ryzyka. Dobre praktyki w miejscu pracy

Ryzyko	Opis
Niskie	- podmiot działa w kraju stowarzyszonym z UE - kraj, w którym podmiot działa należy do Międzynarodowej Organizacji Pracy i wdrożył konwencje i zalecenia tej organizacji - audytorowi nic nie wiadomo o naruszaniu przepisów dotyczących dobrych praktyk w miejscu pracy w kraju działania podmiotu
Średnie	- podmiot działa w kraju niestowarzyszonym z UE, - kraj, w którym podmiot działa należy do Międzynarodowej Organizacji Pracy - audytor wie o kilku przypadkach naruszania przepisów dotyczących dobrych praktyk w miejscu pracy w kraju działania podmiotu
Wysokie	- podmiot działa w kraju niestowarzyszonym z UE, - kraj, w którym podmiot działa nie należy do Międzynarodowej Organizacji Pracy - audytor wie o wielu/częstych przypadkach naruszania przepisów dotyczących dobrych praktyk w miejscu pracy w kraju działania podmiotu

W każdym przypadku audytor ma obowiązek przeanalizować dokumenty i procedury związane z zatrudnieniem (umowa o pracę, lista płac, lista szkoleń BHP, instrukcje BHP, instrukcje ppoż., itp.) i zweryfikować ich treść podczas wizji lokalnych w miejscach pracy oraz przez rozmowy z pracownikami. W przypadku średniego lub wysokiego ryzyka wystąpienia niepożądanych zdarzeń w miejscu pracy z pracownikami należy przeprowadzić długie wywiady. Wywiad należy przeprowadzić w sposób zapewniający prywatność. Audy-

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 42 z 47

tor powinien również poprosić podmiot i pracowników o pisemną deklarację, że podmiot nie stosuje niedozwolonych praktyk. W przypadkach specjalnych (wysokie ryzyko), kiedy istnieje podejrzenie zastraszania pracowników lub zmuszania ich do ukrywania prawdy, audytor może przeprowadzić wywiady z pracownikami emerytowanymi lub zwolnionymi z pracy. Szczegółowa lista pytań dotyczących stosowania dobrych praktyk w miejscu pracy podana jest na liście kontrolnej.

Weryfikacja stosowania dobrych praktyk społecznych w podmiotach spoza UE

Kontrola w zakresie dobrych praktyk społecznych obejmuje badanie interakcji społecznych podmiotu i jego wzajemnych stosunków z lokalną społecznością i innymi interesariuszami. Dobre praktyki społeczne oznaczają także przestrzeganie przepisów krajowych i lokalnych, realizację zobowiązań, umów i kontraktów, utrzymywanie dobrych stosunków ze wszystkimi stronami uczestniczącymi w procesie produkcji lub stronami, na które proces ten wywiera bezpośredni lub pośredni wpływ, utrzymywanie dobrych stosunków ze wszystkimi związanymi grupami zawodowymi bądź społecznymi, w szczególności grupami opartymi o pochodzenie etniczne, religię, przekonania polityczne, narodowość, orientację seksualną, itp.. Przed audytem należy przeanalizować ryzyko wystąpienia zdarzeń niepożądanych w kraju prowadzenia działalności przez podmiot gospodarczy poddany audytowi. Ryzyko analizowane jest w oparciu o poniższą tabelę:

Tabela. 5 Analiza ryzyka. Dobre praktyki społeczne

Ryzyko	Opis
Niskie	- kraj, w którym działa audytowany podmiot posiada stabilny system polityczny i prawny gwarantujący pokojowe przekazanie władzy - kraj, w którym podmiot działa wprowadził przepisy prawne w celu skutecznego ścigania oszustw podatkowych, oszustw księgowych, korupcji, oszukiwania klientów, itp.; przestrzegane są prawa zakazujące prześladowania osób lub grup z powodu przynależności etnicznej, religii, przekonań politycznych, głoszonych wartości, itd. - audytor nic nie wie o przypadkach bezkarnego prześladowania osób lub grup z powodu przynależności etnicznej, religii, przekonań politycznych, głoszonych wartości, itp. w kraju działania podmiotu - wszelkie spory związane ze stosunkami społecznymi są sprawiedliwe rozpatrywane i rozstrzygane przez sądy w kraju działania podmiotu
Średnie	- kraj, w którym działa podmiot audytowany posiada stabilny system polityczny i prawny gwarantujący pokojowe przekazanie władzy, lecz w kraju działają silne grupy i/lub partie polityczne zmierzające do zmiany tego systemu - kraj, w którym podmiot działa wprowadził przepisy prawne w celu skutecznego ścigania oszustw podatkowych, oszustw księgowych, korupcji, oszukiwania klientów, itp.; lecz prawa

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 43 z 47

	zakazujące prześladowania osób lub grup z powodu przynależności etnicznej, religii, przekonań politycznych, głoszonych wartości, itd. nie są w pełni przestrzegane - audytor wie o pojedynczych przypadkach bezkarnego prześladowania osób lub grup z powodu przynależności etnicznej, religii, przekonań politycznych, głoszonych wartości, itp. w kraju działania podmiotu - spory związane ze stosunkami społecznymi nie zawsze są właściwie rozpatrywane i rozstrzygane przez sądy w kraju działania podmiotu
Wysokie	- kraj, w którym działa podmiot audytowany posiada niestabilny system polityczny - kraj, w którym podmiot działa nie posiada systemu prawnego w celu skutecznego ścigania oszustw podatkowych, oszustw księgowych, korupcji, oszukiwania klientów, itp.; brak jest praw zakazujących prześladowania osób lub grup z powodu przynależności etnicznej, religii, przekonań politycznych, głoszonych wartości, itd. - audytor wie o wielu przypadkach bezkarnego prześladowania osób lub grup z powodu przynależności etnicznej, religii, przekonań politycznych, głoszonych wartości, itp. w kraju działania podmiotu - spory związane z niezgodnościami w zakresie stosunków społecznych nie są właściwie i sprawiedliwie rozpatrywane i rozstrzygane przez sądy w kraju działania podmiotu, - w kraju działania podmiotu mają miejsce akty przemocy (grupy zbrojne, grupy przestępcze, itp.) o charakterze politycznym, religijnym, własnościowym, związane z głoszonymi wartościami, itd.

W każdym przypadku audytor musi przeprowadzić analizę następujących dokumentów: umowy, kontrakty, zobowiązania, wpływy, akty własności.

W przypadku średniego i wysokiego ryzyka audytor powinien przeprowadzić dodatkowe rozmowy z pracownikami dotyczące przestrzegania dobrych praktyk społecznych oraz powinien skonsultować się z innymi podmiotami prowadzącymi współpracę handlową z podmiotem audytowanym i/lub skonsultować się z lokalnymi społecznościami, związkami zawodowymi, wykonawcami, podwykonawcami, urzędami, itp. w celu sprawdzenia informacji uzyskanych od audytowanego podmiotu. Audytor powinien również poprosić podmiot i pracowników o pisemną deklarację, że podmiot nie stosuje niedozwolonych praktyk. W przypadkach specjalnych (wysokie ryzyko) audytor powinien skonsultować się z organizacjami międzynarodowymi (organizacjami pozarządowymi, religijnymi, charytatywnymi, praw człowieka, itp.), lecz tylko jeśli posiadają one wiarygodne informacje o audytowanym podmiocie. Szczegółowa lista pytań dotyczących stosowania dobrych praktyk społecznych została podana w liście kontrolnej.

9. Literatura

ⁱ EN ISO 14040, Zarządzanie środowiskowe – Ocena cyklu życia – Zasady i struktura.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 44 z 47

ii ISO 14064-3, Gazy cieplarniane – Część 3: Specyfikacja i wytyczne walidacji oraz weryfikacji asercji dotyczących gazów cieplarnianych.

iii ISO 14065, Gazy cieplarniane – Wymagania dla jednostek prowadzących walidację i weryfikację dotyczącą gazów cieplarnianych do wykorzystania w akredytacji lub innych formach uznawania.

10. Wykaz załączników

1. Załącznik 1 – Wzór deklaracji poufności

2. Załącznik 2 – Lista pytań kontrolnych Załączany osobno

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 45 z 47

Wzór deklaracji poufności

Miejsce, data

.....
imię i nazwisko składającego deklarację

.....
miejsce pracy

.....
miejsce zamieszkania

Niniejszym zobowiązuję się do:

- a) przestrzegania zasad ustalonych przez jednostkę certyfikującą, włącznie z zasadami dotyczącymi poufności i niezależności od interesów handlowych lub innych;
- b) ochrony i utrzymywania w poufności wszystkich informacji uzyskanych w czasie prowadzenia prac związanych z procesami oceny zgodności, w tym między innymi:
 - stosowanych technologii produkcji,
 - rozwiązań konstrukcyjnych oraz techniczno-organizacyjnych;
- c) zapewnienia niezależności działań, tak aby nie naruszać istotnych interesów audytowanych organizacji;

Ponadto stwierdzam, że nie jestem zaangażowana(y) w żadną działalność mogącą kolidować z niezależnością i rzetelnością działań związanych z procesem oceny zgodności i certyfikacji lub systemów zarządzania jakością oraz zobowiązuję się do nieangażowania w taką działalność, a w szczególności w konsultowanie systemów zarządzania jakością, będących przedmiotem certyfikacji.

Zobowiązuję się również do zgłaszania wszelkich byłych lub obecnych powiązań z audytowanymi organizacjami, do oceny których zostaną wyznaczony(a).

.....
(podpis kierownika jednostki certyfikującej)

.....
(podpis składającego oświadczenie)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 19.12.2023
	Wytczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 46 z 47

11. Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej

Data	Rozdział	Poprzednie wymaganie	Aktualne wymaganie
05.05.2025	Cały dokument	Dyrektywa 2018/2001	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą (UE) 2023/2413
05.05.2025	Cały dokument	RED II	RED III
05.05.2025	3.	-	Dodano: System KZR INiG /12/ Paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego i paliwa węglowe pochodzące z recyklingu
05.05.2025	5.1.	✓ są spoza systemu: audytor nie może świadczyć pracy na rzecz certyfikowanego podmiotu; Możliwym wyjątkiem jest audyt wg art. 29(3), punkty (a), (b), (d) i (e), art. 29(4), punkt (a), art. 29(5), art. 29(6), punkt (a) i art. 29(7), punkt (a) dyrektywy RED III, w którym to przypadku, audyt pierwszej lub drugiej strony może być stosowany do punktu pierwszego zbiórki (FGP);	✓ są spoza systemu: audytor nie może świadczyć pracy na rzecz certyfikowanego podmiotu; Możliwym wyjątkiem jest audyt wg art. 29(3), punkty (a), (b), (d) i (e), art. 29(4), punkt (a), art. 29(5), art. 29(6), punkt (a) i art. 29(7), punkt (a) dyrektywy RED III, w którym to przypadku, audyt pierwszej lub drugiej strony może być stosowany do punktu pierwszego zbiórki (FGP);
05.05.2025	5.1.1.	-	W tabeli dodano wymagania dla: Weryfikacji emisji GHG paliw węglowych pochodzących z recyklingu i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, RFNBO, RCF.
05.05.2025	5.4.1.	Niezgodności poważne [...] W przypadku poważnych niezgodności podmiotom gospodarczym ubiegającym się o certyfikację nie wydaje się certyfikatu. Poważne niezgodności [...] będzie traktowana jako niezgodność krytyczna.	Niezgodności poważne [...] W przypadku poważnych niezgodności podmiotom gospodarczym ubiegającym się o certyfikację nie wydaje się certyfikatu. W przypadku stwierdzenia poważnych niezgodności, jednostka certyfikująca jest zobowiązana do niezwłocznego poinformowania Administratora Systemu KZR INiG. Poważne niezgodności [...] będzie traktowana jako niezgodność krytyczna.
05.05.2025	7.4.	Przed audytem punktu zbiórki, [...] Miejsca pochodzenia dostarczające pięć lub więcej ton miesięcznie odpadów lub pozostałości wymienionych w części A i B załącznika IX RED podlegają audytowi na miejscu.	Przed audytem punktu zbiórki, [...] Miejsca pochodzenia dostarczające pięć lub więcej ton miesięcznie odpadów lub pozostałości wymienionych w części A i B załącznika IX RED III podlegają audytowi na miejscu.
05.05.2025	7.4.	Special case of waste gathering point is an enterprise collecting municipal wastes. In this case no self-declaration and no verification of PoOs is needed. The auditor shall verify the amounts of municipal wastes forwarded to the recipient(s) based on estimated size of area of waste collection and an official statistical data regarding amounts of wastes per capita.	Removed.
05.05.2025	7.5.	Jednak, jeśli centrala [...]. Należy jednak zweryfikować istnienie lokalizacji.	Jednak, jeśli centrala [...]. Należy jednak zweryfikować istnienie lokalizacji. Powyższa zasada nie ma zastosowania do zakładów przetwórczych, w których odbywa się przetwarzanie biomasy. W takim przypadku każdy zakład musi zostać poddany audytowi na miejscu.
05.05.2025	7.5.	Dodawanie/usuwanie obiektu(-ów) w trakcie okresu ważności certyfikatu Jeśli podmiot gospodarczy zamierza dodać magazyn(-y) lub wycofuje się z prowadzenia zrównoważonej działalności w którejkolwiek lokalizacji, zobowiązany jest do poinformowania o tym KZR INiG. Jednostka certyfikująca decyduje [...].	Dodawanie/usuwanie obiektu(-ów) w trakcie okresu ważności certyfikatu Jeśli podmiot gospodarczy zamierza dodać magazyn(-y) lub wycofuje się z prowadzenia zrównoważonej działalności w którejkolwiek lokalizacji, zobowiązany jest do poinformowania o tym KZR INiG. Po weryfikacji KZR INiG przekazuje tę informację do jednostki certyfikującej. Jednostka certyfikująca decyduje [...].

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.	Strona 47 z 47

05.05.2025	7.10.	-	Dodano: 7.10. RFNBO
05.05.2025	7.11.	-	Dodano: 7.11. RCF